

Az

ÉRMELLÉRI REFORM. EGYHÁZMEGYE

1910. ÉVI ÁPRILIS HÓ 21-IK NAPJÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZÉKELYHID,
KOHN SÁMUEL KÖNYVNYOMDÁJA
1910.

Áz

ÉRMELLÉKI REFORM. EGYHÁZMEGYE

1910. ÉVI ÁPRILIS HÓ 21-IK NAPJÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZÉKELYHID,
KOHN SÁMUEL KÖNYVNYOMDÁJA
1910.

Az
érmelléki református egyházmegye

1910. évi Április hó 21-ik napján

Székelyhidon tartott rendes közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

JELLEN VOLTAK :

Marjay Péter esperes és *Fényes Endre* egyházmegyei
gondnok elnöklete alatt.

a) Tanácsbírák :

Egyházi részről :

Vecsey Sándor,
Szathmári Sándor,
Bányai László,
Fazekas Imre,
Végh József.

Világi részről :

Fráter Zoltán,
Dobozy Kálmán,
Magyary Miklós,
Dr. Babós János,

b) Tisztviselők :

Egyházi főjegyző : Fazekas Imre.
Egyházi aljegyző : Balogh Ferencz.
Világi főjegyző : Kovács András.
Világi aljegyző : Végh István.
Egyházmegyei pénztárnok : Vecsey Sándor.
Egyházmegyei számvevő : Bányai László.
Egyházmegyei ügyész : Dr. Várady Miklós.

c) Az egyházak képviseletében:

- Albis : Kalas István l., Bereczki Sándor g.
 Álmosd : K. Tóth Sámuel l., Bihari József g.
 Apát-Keresztur : Csuka Ferencz l., Borbély Sándor g.
 Asszonyvására : Vecsey Sándor l., Oláh Sándor g.
 5 Bagamér : Bányai László l., Bertalan Dániel g.
 Bályok : Füzessy Géza hely. l., Debreczeni József g.
 Bogyoszló : Jakab József l., Gáspár József g.
 Bihar-Diószeg : Dr. Veress István l., Pócsi János g.
 Bihar-Félegyháza : Végh Lajos l.
 10 Csokaly : Simon Elek l.
 Ér-Adony : Laczák Dezső l., Tóth Lajos g.
 Ér-Keserü : Fazekas Imre l., Szalkai István g.
 Ér-Köbölkut : Varga Béla l., Venczel Lajos g.
 Ér-Mihályfalva : Szathmári Sándor l.
 15 Ér-Olaszi : Dajka István l., Krick József g.
 Ér-Semjén : Végh József l., Béres Sándor g.
 Ér-Tarcsa : Molnár József l.
 Felső-Ábrány :
 Gálos-Petri :
 20 H.-K.-Szt.-Imre : Lovász Béla l., Kocsis István g.
 H.-K.-Szt.-Miklós : Silye Gábor l., Váradi Sándor g.
 Kétz : Balogh Imre l., Pikó József g.
 Kis-Kereki : Lengyel Pál l., Hajdú József tanító pr.
 Kokad : Bodor Pál l., Borsodi Sándor g.
 25 Kóly : Szentkirályi Károly l., Fodor Gábor g.
 Margitta : Balogh Ferencz l., Unghvári Lajos főg.
 Micske : Rátz Lajos l., Barabás Imre g.
 Monos-Petri :
 Nagy-Léta : Marjay Péter l.
 30 Ottomány : Szabó Mihály l.
 Piskolt : Ablonczy Béla s. l., Rácz Miklós g.
 Poklostelek : Kiss Sándor l.
 Szalacs : Nagy Imre l., Szabó János g., Albert Imre
 Szabó András presb.
 Székelyhid : Szabó Zoltán l., Magyary Miklós főg.
 Somogyi Mihály g.
 35 Szentjobb :
 Széplak : Takács József l.
 Tóti : Ecsedi Károly g.

Uj-Léta : Nagy Sándor l., Kovács Bálint g.
 Vajda : Kovács Gábor s. l., Kalas Sámuel tanító pr.
 40 Vedres-Ábrány : K. Szabò József l., Mészáros Bálint g.

d) Választott tanítói-képviselők :

Hajdu József (Kis-Kereki)	Molnár Antal (Bagamér)
Kiss Lajos (Bihar-Diószeg)	Szathmári Károly (Bályok)

1. sz. Marjay Péter esperes, egyházi elnök, Istenhez emelt buzgó imádságban áldást kér közgyűlésünk munkálkodására. Majd szívélyesen üdvözölvén a szép számban megjelent tagokat s jelezvén a gyűlés fontosabb tárgyait :

a közgyűlést megnyitja.

2. sz. A gyűlés megnyitása után egyházmegyei közgyűlésünk állandó alkotó tagjai, az egyházak képviselői, a lelkészek és gondnokok összeszámláltatván :

Megállapítja közgyűlés, hogy az elől megnevezett tagok az elnökséggel együtt összesen 76-an vannak jelen és hogy Felső-Ábrányon, Gálos-Petrin, Monos-Petrin és Szentjebben kívül egyházmegyénk mindenik egyháza lelkésze, gondnoka vagy megbízottja által képviselve van.

Konrád László világi tanácsbíró, Józsa Gábor tóti-i lelkész, Magyar Gábor vajdai lelkész, Takács Zsigmond gálos-petrii lelkész és Holló József szentjobbi lelkész részint betegség, részint másnemű elfoglaltság miatt elmaradásukat az esperesi hivatalnál előzetesen bejelentvén, távol maradásuk igazoltatott.

3. sz. Esperes betérjeszti jelentését az általa 1909 évi őszi közgyűlésünk óta elnökileg végzett ügyekről a következőkben :

Esperesi jelentés.

Nagytiszteletü és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés !

Mult évi őszi egyházmegyei gyűlésünk óta egyházmegyénk életében történt fontosabb eseményekről s a végzett hivatalos ügyekről szóló esperesi jelentésemet azon szomorú megemlékezéssel kezdem, hogy egyházmegyénkben három évtizeden át mindig nagy elismeréssel hivataloskodott Pozsgai Károly volt székelyhidi nyugalmazott tanító, február 18-án hirtelen halállal elhunyt. Egyházmegyénk képviseletében temetésén néhány lelkész-társammal, a tanítói kar több tagjával megjelentem s a temetési szertartást végeztem. A nevelésügy kitűnő munkásának emlékét e jelentésem során kérem jegyzőkönyvünkben megörökíteni.

Ugyancsak elhunyt márczius 9-én egyházmegyénk lelkészi karának egyik legbuzgóbb és legérdemesebb tagja Molnár Mihály volt bályoki lelkésztársunk. — Nevezett mint segéd és rendes lelkész 3 évtizeden keresztül lelkes buzgalommal szolgálta közöttünk Krisztus egyházának ügyét. Mint a számvevőszék és népiskolai tanügyi bizottság tagja, fáradhatatlan szorgalmával nagy elismerést szerzett magának, főképen a nevelésügy terén. Ezért egyházmegyénk méltán fájlalhatja kora halálát. Temetésén számos lelkésztársunkkal róttuk a kegyelet adóját. Kérem emlékét ezen jelentésemben jegyzőkönyvünkben megörökíteni.

A megüresedett bályoki lelkészi állásra a hivatali teendők végzésével főtiszteletü püspök ur rendelete alapján Füzessy Géza segéd lelkészt biztam meg és hatalmaztam fel.

A tanítói karban a következő változások történtek :
Éradonyban Kis Sándor tanító hosszas szolgálata után nyugalomba ment, helyette megválasztatott *Révész*

József okleveles tanító. Mihályfalván a nyugalomba vonult Pálffy Miklós helyére megválasztott *Tatos Lajos* okl. tanító. Az állami tanítónak kinevezett Gellért Gyula köbölkúti tanító helyére *Kovács Zoltán* okl. tanító választott meg. Mind hármat állásában ideiglenesen megerősítettem s bekebelezésüket kérem. Varga József kólyi tanító Sarkadra választatván, a kólyi egyház kívánságára részére az elbocsátó levelet kiadtam, a helyére ideiglenesen választott *Silye Gyula* tanító jelölt részére a tanítási engedélyt az iskolai év végéig megadtam.

Ezek után van szerencsém jelenteni, hogy őszi egyházmegyei gyűlésünk óta a következő fontosabb ügyeket végeztem :

Több rendbeli szolgálati bizonyítványt megerősítettem s törlési engedélyt kiadtam.

A közigazgatási bizottságnak az iskolákban tapasztalt hiányok megszüntetéséről jelentést tettem.

Faa Ernő csokalyi, Kovács Gábor vajdai, Székelyhidi Béla szalacsi segédlelkészeknek a lelkészi teendők végzésére az esperesi felhatalmazást kiadtam.

Kézy Ignác volt margittai segédlelkészt egyházmegyénk kebeléből áldáskivánással elbocsátottam.

Egyházkerületre tartozó ügyeket felterjesztettem.

Több egyház adóhátralékai kimutatását megerősítettem s az illetékes főszolgabírói hivatalhoz behajtás végett áttettem.

Az érolaszi egyháznak orgona építési költség fedezésére 1283 Korona ideiglenes kölcsön felvételére engedélyt adtam azon kötelezettséggel, hogy a kölcsön három év alatt visszafizetendő. Az egyház meghívására az új orgona felavatási ünnepélyén megjelentem s Varga Béla köbölkúti lelkésztársammal az isteni tiszteleten szolgálatot teljesítettem.

Az ujlétai egyháznak az iskolai alapból 350 Korona ideiglenes kölcsön felvételére engedélyt adtam.

Az éradonyi egyháznak a főiskolától felveendő kölcsön felvételére engedélyt adtam.

Egyházkerületi egyházi aljegyzőre, világi tanácsbírókra s tanító képviselőre a szavazást elrendeltem, a beérkezett szavazatokat a főtiszteletű püspöki hivatalhoz felterjesztettem.

A tandij kárpótlás kérvényezésére az egyes iskolaszékeket felhívtam, az ehez szükséges névre szóló tanítói díjleveleket megerősítettem.

Jelen egyházmegyei gyűlésünket összehívtam, a beérkezett ügyszerabokat előadók közt szétosztottam, a tárgysorozat minden lelkészi hivatalnak, világi tisztviselőknak s tanító képviselőknak megküldtem.

Jelentésem tudomásul vételét kérve kiváló tisztelettel vagyok

Nagylétán, 1910 Ápril 21.

Marjay Péter,
esperes.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, az abban foglalt elnöki intézkedéseket helyben hagyja és megerősíti, s a jelentést egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni rendeli.

---

4. sz. Esperes jelentéséből őszinte fájdalommal vesz tudomást közgyűlés hivatalosan is, azon érzékeny veszteségről, mely egyházmegyénket előbb Pozsgay Károly nyugalmazott székelyhidi tanító, majd kevéssel később Molnár Mihály bályoki lelkész váratlan elhalálózásával érte, s egyhangu határozattal kimondja hogy :

Egyházmegyénk ezen hű és buzgó munkásainak, kik közzül az egyik mint tanító, a gondjaira bizott gyermekvilág lelkében, nemzedékekre kihathatólag gyujtotta fel az értelem és felvilágosodás fáklyáját, a másik pedig mint lelkész, hiveinek lelkében a vallás-erkölcsi élet felélesztése s buzdítása által egy már—már romlásnak indult egyházat épített fel romjaiból s emelt a virágzás magas fokára: nevét és emlékét jegyzőkönyvének lapjain megőrökíti.

5. sz. Esperes jelenti miszerint az éradonyi egyház tanítójául Révész József okl. tanítót választotta meg, ki esperesi ideiglenes megerősítés mellett működését a tanév elején megkezdette, kéri nevezett tanító bekebelezését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi, Révész József tanítót állásában megerősíti s egyházmegyénk tanítóinak sorába igtatja, utasítván ugy választó egyházat, mint megválasztott tanítót, a bekebelezési díjnak az egyházmegye pénztárába leendő pontos befizetésére.

6. sz. Esperes jelenti, miszerint az érmihályfalvai egyház kissebb fitanítójául Tatos Lajos okl. tanítót választotta meg, ki esperesi ideiglenes megerősítés mellett működését megkezdette s kéri végleges megerősítését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi Tatos Lajos tanítót állásában megerősíti s egyházmegyénk tanítóinak sorába igtatja, utasítván ugy választó egyházat, mint megválasztott tanítót a szokásos bekebelezési díjnak az egyházmegye pénztárába leendő pontos befizetésére.

7. sz. Esperes jelenti, miszerint az érköbölkúti egyház tanítójául Kovács Zoltán okl. tanítót választotta meg, ki is működését esperesi ideiglenes megerősítés mellett megkezdette s kéri nevezett tanító végleges megerősítését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi, Kovács Zoltán tanítót állásában megerősíti s egyházmegyénk tanítóinak sorába igtatja, utasítván úgy választó egyházat, mint megválasztott tanítót a szokásos bekebelezési díjnak egyházmegyénk pénztárába leendő pontos befizetésére.

8. sz. Esperes jelenti hogy a kólyi egyház Silye Gyula tanítójelöltet választotta ideiglenes minőségben tanítójául.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi és Silye Gyula tanítót állásában ideiglenesen — a jelen iskola év végéig — megerősíti.

9. sz. Az egyházmegyei időszaki tanács megbízatásának ideje lejárván :

Közgyűlés az időszaki tanács tagjaiul — egy évi megbízatással — megválasztja : rendes tagokul : Végh József, egyházi, Dr. Babos János és Magyary Miklós világi tanácsbírákat ; póttagokul : Szatmáry Sándor, Bányai László egyházi és Konrád László világi tanácsbírákat.

10. sz. Molnár Mihály bályoki lelkész elhalálozásával, a margittai kör számvevői állása megüresedvén :

Közgyűlés a margittai kör számvevőjéül Kiss Sándor poklosteleki lelkészt megválasztja.

11. sz. Szentkirályi Károly a diószegi kör dékáni állásáról lemondván :

Közgyűlés a lemondás elfogadása mellett, a b.-diószegi kör lelkész dékánjává Lovász Béla hkszentimrei lelkészt megválasztja.

12. a sz. Az Egyházmegye Lelkész-Egyesület 1910 Ápril 20-iki gyűlése jegyzőkönyvének 2-ik pontjában bejelenti, hogy az Országos Református Lelkész-Egyesület által a lelkészárvak részére Losonczon és Hajdu-Böször-

ményben felállítandó országos Kálvineum létesítéséhez egyházmegyénk lelkészi testülete 3900 korona alapítványi jellegű összeggel járul, olyképpen, hogy a kebelbeli 39 lelkész egyhangú lelkesedéssel kötelezi magát arra, miszerint 1910 Augusztus 1-től számított 4 (négy) év alatt egyenként 100 (egyszáz) koronát fizet be az O. R. L. E. pénztárába a jelzett célra, mindenik lelkésznek belátására, esetleg társadalmi tevékenységére bizza a reá eső 100 koronának miként leendő összehozását. Örömmel jelenti, hogy Bányai László bagaméri lelkész a Kalvineum céljára a maga részéről 200 kor. adományt ajánlott fel.

Közgyűlésünk a legnagyobb örömmel s teljes elismeréssel vesz tudomást a lelkészi testület áldozatkész elhatározásáról, a melylyel oly lényeges hozzájárulást biztosít ama nemes intézmény megvalósításához és e tárgyban hozott határozatát a maga részéről is jóváhagyja s megerősíti; egyben elismerő köszönetét nyilvánítja Bányai László bagaméri lelkésznek nemes és szép ajánlatáért.

Végül kijelenti közgyűlésünk, hogy az országos Kálvineum támogatására 1909 Május 4-én 8 sz. a) pont alatt hozott egyházmegyei határozatot, melynek értelmében a kebelbeli egyházak ezen cél javára aránylagos évi járulékokra köteleztetnek, ezutánis teljes érvényében fenntartja. — Jelen határozat tudomásul — vétel végett az O. R. L. E. elnökségével jegyzőkönyvi kivonaton közöltetik.

12. b, sz. Az egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 3-ik pontjában Püspök Ur felhívása folytán melegen ajánlja a kebelbeli lelkészek és tanítók figyelmébe a parochiális könyvtárak részére beszerzés, valamint a konfirmándus növendékek között kiosztás végett Szügyi József békési énekezőnek: „A magyar református énekes könyv múltja“ című nagybecsű történelmi művét.

Közgyűlés a jelzett mű ajánlását készséges hozzájárulásával kíséri.

12. c, sz. Az egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegy-

zökönyvének 4-ik pontjában, tekintetbe vévén azon visszás körülményt, miszerint az egyházmegye egyes egyházaiban különféle konfirmációs káték vannak használatba, azon indítványt terjeszti elő, hogy Bányai László egyházmegyei tanácsbíró elnöklete alatt Dr. Veress István, K. Tóth Sámuel és Balogh Ferencz lelkészekből álló bizottság küldessék ki annak megállapítása végett, hogy a közkézen forgó konfirmációs káték közül melyik volna legalkalmasabb és legczélszerűbb az egyházmegyénkben leendő egyetemleges használatra.

Közgyűlésünk az indítványt helyesléssel fogadja s magáévá teszi és a nevezett bizottság jelentését az őszi közgyűlésre bevárja.

12. d, sz. Az Egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 5-ik pontjában kéri az egyházmegye intézkedését az egyházkerületi közgyűlés 637—1909 sz. határozatára vonatkozólag, melynek értelmében mindazon egyházközségekből, a melyeknek az egyházkerületi levéltárnok jelentése szerint egyházkerületileg megerősített lelkészi és tanítói díjleveleik nincsennek, a tanítói díjlevelek 1910 Október 1-ig, a lelkészi díjlevelek pedig 1911 Október 1-ig kiállítandók és megerősítés végett felterjesztendők.

Közgyűlésünk az egyházkerületi közgyűlés határozatának megfelelően felhívja az illető egyházakat, hogy a szabályszerűen kiállított tanítói, illetve lelkészi díjleveleket a jelzett határidőre megerősítés végett terjesszék fel.

12. é, sz. Az Egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 6-ik pontjában, az egyházkerületi közgyűlés 468—1909 számú határozatára hivatkozással javasolja, hogy a kebelbeli egyházak előljáróságai hivassanak fel buzdítólag arra, hogy tanítóik fizetését, a mennyiben anyagi viszonyaik megengedik, tegyék egyenlővé az állami tanítók fizetésével, annyival inkább, mert ez az eljárás az állami fizetés kiegészítés korlátozását nem vonja maga után.

Közgyűlésünk a javaslatot elfogadja és egyházmegyei határozattá emeli.

12. f, sz. Az Egvházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 7-ik pontjában, a tiszántuli egyházkerületi közgyűlés 623—1909 sz. határozatára hivatkozással felhívni javasolja az egyházközségek figyelmét azon kedvező körülményre, mely szerint a tőkesegélyek után eddigelé fizetni kötelezett $1\frac{1}{2}$ %-os járulékok a Magyar Földhitelintézet közvetítésével az egyházkerület kezessége és jótállása mellett 1%-os járulékokra mérsékelhetők, illetve konvertálhatók.

Közgyűlésünk a javaslatot elfogadja és egyházmegyei határozat erejére emeli.

12. g, sz. Az Egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 8-ik pontjában, az egyházkerületi közgyűlés 624—1909 számú határozatára, hivatkozással, következő javaslatot terjeszti elő. Minthogy az adóügyi kiküldöttségek által megállapított normál — költségvetés a belhivatalnokok díjleveleit nem érinti s ennél fogva az egyházközség és a javadalmasok között felmerülő vitás ügyek elintézés se az egyházi bíróság jog- és hatáskörébe tartozik: felhívatnak az egyházak és a belhivatalnokok arra, hogy a díjlevelekben foglalt természetbeni javadalmi tételeknek a valódi átlag-értéknek megfelelően készpénz fizetésre való átváltoztatása tárgyában igyekezzenek méltányos s mindkét félt kielégítő kiegyezésre jutni.

Közgyűlésünk a nagyfontosságú s az egyházak és belhivatalnokok közötti békességet megóvni célzó javaslatot helyesléssel fogadja és azt egyházmegyei határozatként kimondja.

12. h, sz. Az Egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 9-ik pontjában jelenti, hogy az egyházmegyei könyvtár teljes rendezése rövid idő alatt befejezést nyer, úgy hogy a könyvtárnok már fel is hatalmaztatott az új katalógus kinyomatására; jelenti továbbá, hogy a könyvtári díjakkal hátralékban lévők felszólítottak tartozásaik befizetésére, a kik ennek legnagyobb részben eleget is tettek. Végül, minthogy egyházmegyei határozatból kifolyólag 1909 Január 1 óta könyvtári díjak nem szedetnek, javasolja, hogy egyelőre újabb könyvek ne szereztessenek be, hanem majd egy későbbi időpontban

az egyházmegyei házi pénztár folyósítson évenként 60—70 koronát könyvek beszerzésére.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi, a javaslatokat pedig jóváhagyó határozatával látja el.

12. i, sz. Az Egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 10-ik pontjában indítványozza, hogy az új népiskolai tanterv kinyomatásának, illetve megküldött példányainak egyházmegyénkre eső költségeit ne az egyes egyházközségek fizessék, hanem azt egy összegben az egyházmegyei házi pénztár fedezze.

Közgyűlésünk az indítványt helyeslőleg fogadja s egyházmegyei határozat gyanánt kimondja.

12. k, sz. Az Egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének 11-ik pontjában megleghangu előterjesztés kapcsán elfogadásra ajánlja Végh József egyházmegyei tanácsbírónak azon kegyeletről tanuskodó indítványát, hogy néhai b. e. Nagy István esperesnek a hegyközszentimrei temetőben lévő sirjánál az egyházmegye költségén siremlék állíttassék fel. Javasolja, hogy ezen célra az egyházmegyei házi pénztárból 200 korona hozzájárulás szavazzassék meg, a többi szükséges összeg pedig közadakozás útján gyűjtessék össze.

Közgyűlésünk a nemes célzatu szép indítványhoz a legnagyobb készséggel hozzájárul és határozatilag kimondja hogy néhai nagynevű esperesének, a mély tudománnyal, ritka bölcsességgel ékeskedett, puritán feddhetetlen jellemű lelkipásztornak, az áldott nemes lelkületű, szeretettel teljes szívű emberbarátnak nyugvóhelyét hálás emlékezete és kegyelete jeléül diszes siremlékkal jelölteti meg. A hozzájárulásra kért 200 koronát az egyházmegyei házi pénztárból megszavazza; örvendetes megnyugvással veszi tudomásul, hogy az egyházmegyei közgyűlés tagjaitól, valamint a gyűlésben képviselt egyházaktól immár tekintélyes összeg gyűlt össze a kegyeletos célra; felkéri Esperes Urat,

hogy az elmaradt egyházakat is szólítsa fel ily célú adakozásra. Megbizza egyházmegyénk egyházkerületi képviselőit és küldötteit, hogy a kerületi gyűlés alkalmával a siremlék megrendeléséről intézkedjenek olyképen, hogy az a megboldogult esperes halálának második évfordulóján, 1910 Augusztus 29-én ünnepélyesen leleplezhető legyen; a felavatási ünnepélyre Esperes ur utján a kerület esperesi kara, az egyházmegyei tisztikar és kebelbeli egyházak meghívottnak; az emlékbeszéd tartására az indítványozó Végh József tanácsbíró kéretik fel, a ki egyszermsind az ezen célra befolyó pénzek kezelésével is megbizatik. Helyeslő tudomásul veszi közgyűlésünk a hegyköz-szentimrei egyház azon bejelentését is, hogy hirneves lelkipásztorának emlékezetét a templomban feliratos márványtáblán fogja megörökíteni.

12. i. sz. Az Egyházmegyei Lelkész-Egyesület jegyzőkönyvének tárgyalásával kapcsolatosan Esperes Ur elismerő szép szavakkal bejelenti azon körülményt, hogy Veress István bihardiószegei lelkész tudományos munkásságának elismerése gyanánt a bécsi protestáns theologiai fakultáson theologiai doktori czimet nyert.

Közgyűlésünk nagy meglepéssel és lelki örömmel vesz tudomást ezen ritka szép kitüntetésről, a mely a theologiai tudományok térein buzgón és sikerrel munkálkodó derék lelkipásztort és ő általa egész egyházmegyénk lelkesíti karát is érte; Dr. Veress István lelkésznek ezen kitüntetéséhez őszinte szívből szerencsét kíván, egyszermsind további tudományos és egyháztársadalmi tevékenységéhez áldáskívánatait s legszebb váradalmait fűzi.

13. sz. Az egyházmegyei lelkeszi gyámintézet kezelő választmánya, tudomásul vétel végett beterjeszti Végh József gyámintézeti pénztárnok 1909. évi számadását melyet kezelő választmány f. évi január 31-én tartott ülésében tételről-tételre megvizsgálván, minden tétéleiben

nyugtákkal és ellennyugtákkal igazoltnak s kifogástalan pontossággal vezetettek talált s pénztárnok részére a felmentvényt a szokásos fentartások mellett megadta.

Közgyűlés a Végh József gyámintézeti pénztárnok részére megadott felmentvényt tudomásul veszi s a beterjesztett számadás főbb tételeit feltüntető kimutatást jegyzőkönyvbe vétetni rendeli.

Az 1909. évi gyámintézeti számadás főbb összegekben.

I. Bevétel.

	kor. fill.
1. 1908 évi zárlati főösszeg	78512·77
2. Kötvény kamat 1909-re kivelve	5337·01
3. Késedelmi kamat „ „	119·14
4. Betétek után előírott kamat	354·19
5. Államsegély 1909 évre	1070.—
6. Napidij adományok	136.—
7. Baldácsi alap 1909 évre	90·60
8. 1909 évi évjárdék	60.—
9. 1909-ben kiadott kölcsön után kötv.	10770.—
10. Betét a keresk. bankban 485 sz. k.	3235·20
11. „ „ „ „ 685 sz. k.	59·20
12. „ „ mihályfalvai 2878 sz. könyv	24·04
13. „ „ semjéni hit. szöv. 48 sz. k.	35·75
Összes bevétel :	99803·90

szóval : kilenczvenkilenczernyolczszázhárom k. és 90 f.

II. Kiadás.

	kor. fill.	kor. fill.
1. Gyám díjasoknak	4518.—	4518.—
2. Tőke felemelés	1000.—)	
3. Új kötvényen	9770.—)	10770.—
4. Orsz. nyugdíj int. részv. lelkészek	817·26)	
5. „ „ „ nem részv. lelk.	540.—)	1357·26
6. Betétetett a keresk. bankba	3000.—	3000.—
Átvitel :	19645·26	19645·26

	Áthozat: 19645·26	19645·26
7. Papp Gusztávnak vissza fizetett) belépési járulék)	200·—	200·—
8. Tőkésítésekre betéteztett	354·19	354·19
9. Kezelési költségekre	1055·—	1055·—
	<u>Összes kiadás: 21254·45</u>	<u>21254·45</u>

szóval: huszonegyezerkettőszázötvennégy kor. és 45 fill.

	kor. fill.	kor. fill.
Az 1909 évi összes kiadás	21254·45	
Leiratott 1909 évben	<u>987·37</u>	
Lesz az összes kiadás	22241·82	

Z á r l a t:

	kor. fill.	kor. fill.
1909 évi összes bevétel	99803·90	
1909 évi összes kiadás	<u>22241·82</u>	
1909 decz. 31-iki zárlat	77562·08	

szóval: hetvenhétezerötszázhatvankettő korona és 08 fill.

Jegyzet. A leírásban benne van a kezelő választmány által
1909 február 1-én leiratni rendelt . . . . . 587·37
és a Papp Gusztáv kilépése folytán
a fél fizetés biztosítására adott köt. után . . . . . 400·—
Összesen: . . . . . 987·37

Vagyonkimutatás 1909 december 31-én.

	kor. fill.	kor. fill.
1. Kötvény kölcsön tőke	66883·—	
2. Régi kamathátrány	1181·37	
3. 1909 évr. fizetetlenül maradt kamat	876·55	
4. " " " késedelmi kamat	63·22	69004·14
5. Keresk. bank betét 485 sz. k.	5081·20	
6. " " " 681 " "	1371·60	
7. Mihályfalvai " 2178 " "	619·78	
8. Semjéni hit. szöv. 48 " "	750·83	
9. Készpénz	<u>734·53</u>	8557·94

A vagyon összege 77562·08 77562·08

Összehasonlítás.

	kor.	fill.
1908 évi zárlat	78512	77
1909 évi zárlat	77562	08
<hr/>		
Apadás :	950	69

Jegyzet. Ezen jelentékeny apadást a 987 k. 37 f. törlése idézte elő.

Költség előirányzat 1910. évre.

I. Bevétel.

	kor.	fill.	kor.	fill.
1. Az 1909 decz. 31-iki zárlati összeg	77562	08		
2. 69004 k. 14 f. kölcsön 7 ^o / _o kam.	4830	28		
3. 7823 k. 41. bankbetét 5 ^o / _o . . .	391	15		
4. Államsegély	1070	—		
5. Baldácsi alap	90	—	83943	51
<hr/>				
Összesen :	83943	51		

II. Kiadás.

Gyám díjasoknak és pedig :

	kor.	fill.	kor.	fill.
1. Szőke Jánosné	400	—		
2. Szikszay Józsefné	400	—		
3. Ember Józsefné	300	—		
4. Béressy Dánielné	300	—		
5. Lipcsei Pálné	250	—		
6. Bajza Antalné	400	—		
7. Thamássy Lajosné	400	—		
8. Bán Sándorné	400	—		
9. Nagy Istvánné	400	—		
10. Szabó Józsefné	400	—		
11. Kiss Albertné	400	—		
12. Tatai Krisztina	134	—		
13. Simon Emmm	134	—	4318	—
14. Orsz. gyámint. be részv. lelk.	817	26		
15. Orsz. gyámint. be nem részv. lelk.	540	—	1357	26
16. Kezelési költs. : pénztárnok díja	775	62		
17. " " 3 ülnök díja	90	—		
18. " " jegyző díja	50	—		
<hr/>				
Átvitel :	6590	88		

				kor. fill.
		Áthozat :	6590·88	
19.	”	”	ügyész díja .	100.—
20.	”	”	iroda átalány .	20.—
21	”	”	nyomtatv., bélyeg	30.—
			<u>Összesen :</u>	<u>6740·88</u>
				6740.88

szóval : hatezerhétyszáznegyven korona és 88 fillér

			kor. fill.
Az 1910 évre előirt	összes bevétel	83943·51	
Az 1910 évre előirt	összes kiadás	6740·88	
	<u>Előirányzott zárlat :</u>	<u>77202·63</u>	

Összehasonlítás.

			kor. fill.
Az 1909 évi zárlat	főösszege :	77562·08	
Az 1910 évre	előirányzott zárlat	77202·63	
	<u>Mutatkozó fogyás :</u>	<u>359·45</u>	

14. sz. Az országos ref. lelkészi nyugdíjintézeti bizottság jelenti, miszerint Végh József nyugdíjintézeti pénztárnok 1909 évi számadását 1910 Január 31-én tartott ülésében megvizsgálván minden tételeiben helyesnek s az egész számadást rendesen vezetettnek találta.

A számadás az 1909 évről a következő szám adatokat tünteti fel :

Az 1909 évben kivettett	összesen :	17712 k. 43 f.
”	” befizettetett	” <u>14189 k. 68 f.</u>
	Hátrány 1909 Decz. 31-én :	3522 k. 75 f.

A hátrány követelésekre vonatkozólag pénztárnok megjegyzi, miszerint a hátrányok legnagyobb része a Congrua kiutalása folytán, már a jövő hó folyamán biztosan be fog folyni.

Közgyűlésben pénztárnok jelenti, miszerint a fent kitüntetett hátrány követelés legnagyobb része Február hó folyamán tényleg befizettetett s ma már csak csekély összegű hátrány tartozás van kint.

Közgyűlés úgy a nyugdíjintézeti bizottságnak a számadás megvizsgálására, mint pénztárnoknak a hátrányok befizetésére vonatkozó jelentését megnyugvással veszi tudomásul.

15. sz. Az országos ref. egyházi közalap, egyházmegyei végrehajtó bizottsága jelenti, miszerint 1910 Jan. 31-én tartott ülésében Vecsey Sándor egyházmegyei pénztárnok 1009 évi közalapi járulékokról vezetett számadását tételről—tételre megvizsgálván, minden tételeiben helyesnek találta.

A számadás az 1909 évről a következő szám adatokat tünteti fel:

Bevétel volt az 1909 évben . . .	4640 k. 77 f.
Kiadás volt az 1909 évben . . .	4581 k. 21 f.
Maradvány :	59 k. 56 f.

A kiadásból a földhitelintézetnek felküldetett:	4575 k. 67 f.
A kiadásból postadíjakra kiadatott:	5 k. 54 f.
Összesen :	4581 k. 21 f.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

16. sz. Az országos ref. egyházi közalap egyházmegyei számvevő bizottsága betérjeszti a közalap 1910 évi járulékaikról és hátralékokról összeállított kimutatást, mely szerint:

Az 1910 évre kivetett közalapi járulék:	4028 k. 72 f.
Hátralék 1909 Deczember 31-én:	1784 k. 78 f.
Összes tartozás:	5813 k. 50 f.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, s egyszersmind tekintettel arra, hogy a hátralékok egyrésze onnan, illetőleg onnan is származik, hogy a közalapi járulék az egyes egyházakhoz tartozó szórványoknak egyházi adót egyáltalán nem fizető tagjaira is kivetett — a lélekszám utáni 8 filléres számításnál — a konvent által: felhívja és utasítja közgyűlés az egyházakat, hogy

a szórványokban lakó hivekre kivetett közalapi járulék törléséért folyamodjanak a Nagyméltóságu Konventhez, kérvényök sikertelensége esetén pedig, a szórványokra kivetett közalapi járulékot normál költségvetésökbe beillesztve, annak pótlására folyamodjanak adócsökkentési segélyért.

17. sz. Az országos ref. lelkészi nyugdíjintézeti és közalapi számadások megvizsgálására választott bizottság jelentéseiből az tűnik ki, hogy a bizottság a fent jelzett számadások vizsgálatát az egyházmegyei lelkészi gyámintézet számadásának vizsgálása alkalmával — mint ennek is kezelő választmánya — az esperes elnöklése nélkül teljesítette s ez által — habár teendőit kifogástalanul végezte is — némi szabálytalanságot követett el. — Ezen tapasztalat hatása alatt:

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a lelkészi nyugdíjintézeti és közalapi pénztárnok számadásainak megvizsgálását a bizottság mindig az esperes elnöklése mellett, az általa e célból minden év Január hónapjában, összehívott ülésben köteles eszközölni.

18. sz. A Kólyi egyháztanács képviselőjében, lelkész beterjeszti rendes évi jelentését a „Fodor Zsigmond alapítvány“ állásáról. — A jelentés szerint az alapítvány 1910 Január 1-én 13150 kor 16 fillér összeget tett ki.

Közgyűlés a jelentést, mely az alapítványnak a múlt évben 572 k. 32 f. gyarapodását tüntette fel — tudomásul veszi.

19. sz. Olvastatott az Egyházmegyei számvevőszék elnökének, Dr. Babós Jánosnak az egyházmegyei közgyűléshez beterjesztett jelentése, a mint következők:

Nagytiszteletü és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházmegyei számvevőszék az egyházközségek számadásait, kisebb hibáktól eltekintve, rendben találta. Csakis a székelyhidi egyháznál fordult elő némi felületesség, a melyből kifolyólag az egyház hátrányára 119 k.

85 f. különbözet mutatkozott; a számvevőszék tehát utasította az egyházgondnokot, hogy ezt az összeget az egyház pénztárába 15 nap alatt térítse vissza.

Széplak, Micske, Apátkeresztur, Monos-Petri magtári számadást nem adtak. Ezek tehát utasítandók lennének hogy azt záros határidő alatt a köri számvevőnek mutassák be.

Poklostelek, Álmosd és különösen Diószeg a nagy adóhátránnyal tűnik ki a többiek közül; az egyházmegyei közgyűlés már előzőleg is felhivta ugyan ezek presbyteriumát a hátrányok apasztására, de úgy látszik nem nagy eredménnyel.

Kézt és Tóti községek az 1910 évi költség előirányzatot nem terjesztették be; indítványozom, hogy utasítsanak ezek annak azonnali beterjesztésére.

Felső-Ábrányban a gondnok nem irta alá a számadást; indítványozom, hogy a számadás tételessék vissza az egyházhoz és a canonica visitatio tisztázza s s rendezze ennek ügyét.

Bogyoszló község beterjesztette ugyan a költségvetést, de azt sem az egyház tanács, sem a lelkész nem fogadta el. Ugyanis az egyháztanács a belhivatalnokoknak járó rozstot készpénzben akarván kifizetni, annak árát hektoliterenként 9 koronával irányozta elő, a lelkész pedig köblönként 16 koronájával kivánta azt előirányozni; e miatt nem irták azt alá. Minthogy az egyházközség és belhivatalnokai közt a termények megváltására nézve egyezés nem jött létre, ennél fogva indítványozza a számvevőszék, hogy arra utasítsák a bogyoszlói egyház tanács, hogy mindaddig, míg a természetben szolgáltatandó járandóságok megváltása iránt a belhivatalnokokkal meg nem egyezik, azokat természetben teljesítse.

Szükségesnek tartom a nagytiszteletű és tekintetes egyházmegyei közgyűlés figyelmét ismételten felhívni arra, hogy nagyon sok egyház a számadását a hozzátartozó nyugtákkal és ellennyugtákkal nem szereli fel és e miatt a számvevőszék nincs abban a helyzetben, hogy a számadás egyes tételeinek helyességét ellenőrizze. Kérem tehát az egyházközségeket szigoruan utasítani arra, hogy jövőben a számadásokat az összes okmányokkal felszerelve küldje el a köri számvevőnek.

Még nagyobb baj ennél az, hogy az egyházközségek legnagyobb része a számadásokat nem a törvényes rendelkezéseknek megfelelőleg állítja ki, hanem a hány a számadás, annyi féle alakban van kiállítva; sőt a legtöbb egyház csak az évi naplót küldi be számadás gyanánt. Több ízben hozott már eziránt a nagytiszteletű és tekintetes egyházmegye határozatot, de ez végrehajtva sohasem lett; indítványozom tehát, hogy az ide vonatkozó rendelkezések megújittassanak és kéressék fel a nagytiszteletű esperes ur, hogy az őszi közgyűlésre tegyen jelentést arról, hogy a közgyűlés határozatát mily mértékben foganatosította.

Ismételten sürgeti az egyházmegyei számvevőszék, hogy az összes egyházak által készítendő vagyonleltárakra nézve hozott egyházmegyei határozatok ujittassanak meg és hajtassanak végre.

Az egyházmegyei házi segély pénztár bevétele volt	
az 1909-ik évben	15974 kor. 40 fill.
Kiadás volt	15401 kor. 97 fill.
Pénztári maradvány	572 kor. 43 fill.

A segély pénztár vagyoni állapota volt	
az 1908-ik évben	24216 kor. — fill.
Az 1909 évi összege pedig	24138 kor. 98 fill.
Apadás	77 kor. 02 fill.

A pénztár állaga betett kötvben	21538 kor. 69 fill.
„ „ készpénzben	572 kor. 43 fill.
„ „ hátrányban	900 kor. 22 fill.
Összesen	23011 kor. 34 fill.
Ezen kívül építkezési alap	1127 kor. 64 fill.
Főösszeg	24138 kor. 98 fill.

Az 1910 évi költség előirányzat a következő:

Szükséglet	7643 kor. 98 fill.
Fedezet	7535 kor. 44 fill.
Hiány	108 kor. 54 fill.

Ez azonban valószínűleg nem fog felmerülni, mert előre nem látható kiadásokra 500 korona van felvéve, de remélhető, hogy ennyi előre nem látható kiadás nem fog felmerülni.

Tisztelettel

Dr. Babós János,
számvevőszéki elnök.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi és az abban foglalt indítványokat s javaslatokat elfogadván, egyházmegyei határozatok gyanánt kimondja. — A számadások és költségvetések egyöntetű kiállítására vonatkozólag közgyűlésünk újból felhívja az 1909 Május 4-én 8 sz. f.) alatti végzéssel kiküldött bizottságot, hogy az általa legjobbnak talált számadási és költségvetési mintát készíttesse el és mutassa be az őszi egyházmegyei közgyűlésre, azon célból, hogy annak általános használata kötelezővé tétessék. — Közgyűlésünk utasítja az összes egyházakat, hogy vagyon-leltárukat és az alapítványok kimutatását a jövő év elején a folyó évi számadásokkal együtt terjesszék be a körüli számvevőkhöz. — A rendetlenül és hiányosan kiállított, vagy elmaradt számadások s költségvetések tárgyában közgyűlésünk Szathmári Sándor egyházi tanácsbíró indítványára határozatilag kimondja, hogy az ilyen egyházakba az illetékes körüli számvevő a mulasztást elkövetők terhére és költségére szálljon ki és készítse el a számadást, illetve költségvetést. A tetemes közigazgatási költség hátralékok tekintetében közgyűlésünk felhatalmazza Esperes Urat, hogy a hátrányok szigorú behajtása iránt intézkedjék, esetleg azokat az illető egyházak adócsökkentési segélyéből levonás végett tiltsa le.

20. a, sz. Az Egyházmegyei Tanügyi Bizottság 1910 Ápril 11-én tartott ülése jegyzőkönyvének 1-ső pontjában beterjeszti a bizottság elnökének, Szentkirályi

Károlynak az 1910 évi Február és márczius hónapban végzett dékáni iskolalátogatásokra vonatkozó jelentését, továbbá az öt körről készített statisztikai kimutatásokat, végül az ezeket összegezõ táblázatot.

Közgyûlésünk a meleg ügyszeretettel, lelkiismeretes gonddal készített jelentést és annak mellékleteit teljes elismerésének nyilvánítása mellett tudomásul veszi s azokat egész terjedelmükben jegyzõkönyvébe iktatja. Örömmel és megalégedéssel értesül közgyûlésünk a jelentésbõl arról, hogy egyházmegyénk iskolaügye egyes hiányoktól eltekintve, ugy anyagi, mint szellemi tekintetben fokozatos fejlõdést tüntet fel.

20. b, sz. Az Egyházmegyei Tanügyi Bizottság jegyzõkönyvének 2-ik pontjában azon indítványt terjeszti elõ, hogy a téli iskolalátogatások alkalmával a midõn egy—egy iskola megtekintésére nagyon kevés idõ jut, az egyes iskolák tanítási eredmény szempontjából ne tantárgyanként külön—külön, hanem csak általánosan osztályoztassanak.

Közgyûlésünk az indítványt helyesléssel fogadja és azt egyházmegyei határozattá emeli.

20. c, sz. Az Egyházmegyei Tanügyi Bizottság jegyzõkönyvének 3-ik pontjában bejelenti, hogy Kiss Lajos bihardiószezi tanító neje immár 15 év óta minden díjazás nélkül általánosan elismert kiváló sikerrel vezeti és oktatja férjének leánynövendékeit a nõi kézimunka gyakorlásában; egyben intézkedést kér arra nézve, hogy a nevezett urnõ ezen közhasznú s példaadó fáradozásáért némi jutalomba részesíttessék.

Közgyûlésünk Kiss Lajosné urnõ önzetlen fáradozásáért s szép sikerü működéséért teljes elismerését s köszönetét nyilvánítja. Minthogy azonban az õ díjazásáról megfelelõ fedezeti alap hiányában nem intézkedhetik, felhívja az illetékes bihardiószezi egyháztanács figyelmét azon szinte erkölcsi kötelességszerü tisztjére, hogy a nevezett érdemes urnõ anyagi megjutalmazásáról a saját hatáskörében gondoskodjék.

20. d. sz. Az Egyházmegyei Tanügyi Bizottság jegyzőkönyvének 4-ik pontjában következő indítványt terjeszti elő. Minthogy az 1907 évi XXVII. t.-cz. 4 §-ában a kiválóbb s érdemesebb tanítók megjutalmazására engedélyeztetni szokott u. n. személyi pótlék tárgyában az egyházi felsőbb hatóság véleménye is kikéretik: kéressék fel az Esperes Ur arra, hogy jövőre az ilyen személyi pótlék elnyerésére ajánlandó kebelbeli tanítók névsorát a tanügyi bizottsági elnök véleményének meghallgatása után, az egyházmegyei közgyűlés megbízásából, évenként megfelelő időben mindenkor az Esperes Ur terjessze be a kir. Tanfelügyelőséghez.

Közgyűlésünk az indítványt magáévá teszi s egyházmegyei határozat gyanánt kimondja; egyben felkéri Esperes Urat a szükséges intézkedéseknek kellő időben leendő megtételére.

21. sz. Az Egyházmegyei Tanügyi Bizottság jegyzőkönyvének tárgyalása során Szathmári Sándor egyházi tanácsbíró következő indítványt terjeszti elő.

Tekintettel azon körülményre, hogy az iskolafenntartó egyházak az 1907. évi XXVII. t.-czikk utasításában előirt iskolai tanszerek és taneszközöket 1910 szeptember 1-ig felelősség terhe alatt beszerezni kötelesek; tekintettel továbbá azon körülményre, hogy az egyházak a különböző czégek által kibocsátott és meglehetősen drága árjegyzékek között a legczélszerűbb beszerzési mód felől nincsenek kellőképen tájékoztatva: kéressék fel az Egyházkerületi Elnökség arra, hogy hívja fel a különböző szakcégeket ajánlattételre és ennek eredményéhez képest a kerületbeli összes egyházak a legjutányosabb ajánlatot tevő czégtől és így egy helyről szerezzék be az előirt tanszereket és taneszközöket.

Közgyűlésünk az indítványt helyesléssel fogadja és határozatilag kimondja, hogy ilyen értelemben a szükséges intézkedések megtétele céljából tiszteletteljes felterjesztést intéz az Egyházkerületi Közgyűléshez.

22. sz. A nagyváradi ref. tanítónőképző intézet igazgató tanácsa 1910 évi márczius 9-iki ülése 2 sz.

határozatával beterjeszti, a tanítónőképző intézet, valamint az internátus 1909 évi számadásait, melyeket az igazgató tanács megvizsgált és jóváhagyott.

A számadások a következő számadatokat tüntetik fel:

I. Az internátusnál:

Bevétel:	. . . . .	33746 k. 64 f.
Kiadás:	. . . . .	6981 k. 64 f.
		<hr/>
		Maradvány: 26765 k. — f.

II. Tanítónőképző intézetnél:

Bevétel:	. . . . .	44554 k. 99 f.
Kiadás:	. . . . .	40194 k. 56 f.
		<hr/>
		Maradvány: 4360 k. 43 f.

Egyenleg mint vagyon . . . . . 31125 k. 43 f.

Egyházmegyei közgyűlésünk a beterjesztett számadást tudomásul veszi és helybenhagyja.

23. sz. A beregi egyházmegye átteszi pártolás és csatlakozás végett 1909 szeptember 8-án hozott 129 jkvi. sz. végzésében foglalt azon indítványát, mely szerint az illetékes felsőbb egyházi hatóságok útján kéressék fel az Egyetemes Konvent arra, hogy jövőbe a bevehetetlennek minősített egyházi adók százaléka az eddigi 5% helyett 10%-ban állapíttassék meg és ennek folytán az egyes egyházközségek az ennek megfelelő kárpótlásban, illetve adósegély-felemelésben részesíttessenek.

Közgyűlésünk a beregi egyházmegye indítványát elvileg helyesli és ahoz készséggel csatlakozik. Azonban, minthogy a gyakorlati élet tapasztalata szerint, kiváltképen a végrehajtási novella hatása következtében még a 10% levonás mellett is anyagi rövidséget szenvednek egyházaink, a maga részéről 15 (tizenöt) %-ban óhajtja megállapíttatni a bevehetetlennek minősített egyházi adók arányszámát s ily értelemben teszi meg tiszteletteljes felterjesztését az Egyházkerületi Közgyűléshez. — Ezen határozatról a beregi egyházmegye jegyzőkönyvi kivonaton értesítetik,

24. sz. A magyar református énekvezérek egyesületének választmánya nevében, annak elnöke azon kéréssel járul egyházmegyénkhez, miszerint kitűzött nemes céljai elérésében, évi 10 korona állandó segély nyújtással támogassa az egyesületet.

Közgyűlés tekintve az ideálisan szép célokat melyeket az egyesület megvalósítás végett maga elé tűzött, melyek között kiváló fontosságú az egyházi ének és zene művelése és fejlesztése által a magyar ref. egyház kulturális előhaladásának támogatása: készséggel ad helyet a kérelemnek és az egyesület részére egyházmegyénk házi pénztárából 10 (tíz) korona állandó évi segélyt folyósít, utasítván pénztárnokot hogy ezen összeget évenként rendeltetési helyére juttassa el.

25. sz. A szalacsi egyháztanács jelentést tesz iskola ügyének fejlesztésére hozott határozatairól. Ezek szerint a régi leányiskolából megfelelő átalakítás útján két tantermet állíttat elő; ugyanazon telken egy új tanítói lakást építtet; egy másik tanítói lakást egy megvásárolt telken lévőépület kellő kijavitása és átalakítása folytán rendez be; a negyedik tanítói lakást is felépítteti még ez év folyamán mihelyt erre alkalmas helyet szerezhethet. Minthogy ezen átalakításokra és építésekre vonatkozólag még eddig nem készíttethetett tervrajzot és költségvetést, kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy mindezen építkezésekre adja még előzetes engedélyét és jóváhagyását, a későbbben bemutatandó tervrajz és költségvetés megerősítésére pedig hatalmazza fel az egyházmegye elnökségét.

Közgyűlésünk örömmel vesz tudomást a szalacsi egyháztanácsnak az iskolaügy előbbvitelére hozott határozatairól s lehetővé óhajtván tenni a tervbe vett alakításoknak és építkezéseknek még ez év folyamán leendő keresztülvitelét, mindazokra a kért előzetes engedélyét és jóváhagyását megadja. Utasítja azonban a szalacsi egyházat, hogy a szabályszerűen elkészített, a presbyterium és az egyházközségi gyűlés által is jóváhagyott tervrajzot és költség-

vetést a legrövidebb idő alatt terjeszse be Esperes Urhoz az Egyházmegyei közgyűlés nevében leendő megerősítés végett.

26. sz. Nagy Sándor ujlétai ref. lelkész és Szabó Imre ujlétai ref. tanító a használatukban levő 431—431 □-öl ugynevezett erdőföldről az azon levő egy néhány fát le akarták vágatni, de tévedésből az özv. Dombi Józsefné és társai ugyan ily területű erdőföldjén levő fákat vágatták le és hordatták haza. Midőn a tévedés tudomásukra jutott, a letarolt fát tulajdonosuknak átszolgáltatták. Ők azonban ezzel nem elégedtek meg, hanem csak az esetben hajlandók békés egyezkedésre, ha a lelkész és fitanító a használatukban levő erdőföldön található fákat is át adják, úgy, hogy Dombi Józsefné és társai 5 év leforgása alatt akkor vághassák le egyszer, mikor nekik tetszik. Pereskedést elkerülni óhajtják, s mivel lelkész és fitanítónak joga van a használatukban levő erdőterülettel azt tenni, amit akarnak, s ha bármelyik 5 év leforgása előtt Ujlétáról eltávoznék is ezen használatukban levő erdőföld fája feltétlenül őket illeti, s így netaláni hivatali utódaikat semmiféle kár vagy megrövidítés nem érheti,— kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy a lelkész és fitanító használatában levő ugynevezett erdőföld fáinak 5 év alatti egyszeri kivágási jogára Dombi Józsefné és társaival kötött egyezséget jóváhagyni méltóztassék.

Az egyházmegyei közgyűlés a felhozott indokok alapján az ujlétai ref. lelkész és tanító által özv. Dombi Józsefné s társai ujlétai lakosokkal kötött egyezséget, — mely szerint a lelkész és fitanító használatában levő erdőföldről a fák egyszeri kivágási joga 5 éven belül özv. Dombi Józsefné és tsait illeti,— jóváhagyja.

27. sz. Az éradonyi egyház — a debreceni ref. főiskola pénztárából — iskola építésre már előzőleg kölcsön vett 4500 kor. tartozása évi 10%-os tőke és a megfelelő kamatok fedezetére, rendkiv. póttadó kivetését határozta el.

A szabályszerűn hozott határozatot az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja és beleegyezését adja arra nézve, hogy az éradonyi egyház az

1910 évre a bemutatott kulcs szerint,— a következő évekre pedig a tartozás apadása arányában mérséklendő %-al, a hivekre rendkívüli pótdót vethessen ki. Kiköti azonban, hogy az évenként megállapítandó kivetési kulcsot az előző évi idevonatkozó számadással együtt az egyházmegyei tavaszi közgyűléshez minden évben terjessze fel.

28. sz. Az érköbölkuti ref. egyháztanács jelenti, hogy a harmadik iskola felállítására is kényszerítve vannak s ezen iskolát f. évi szept. 1-ig felépíteni tartoznak. A lefolyt 3 év alatt a legnagyobb erőfeszítéssel és megterheltetéssel tudták rendbehozni egyházi épületeiket úgy, hogy most már az egyházközség teljesen kimerült, s hogy ezen 3-ik iskoláját létesíthesse, kénytelenek a magtár-alapban levő 926 K. 02 fillt visszafizetés kötelezettsége nélkül s az egyházfentartási alapban levő 1248 K. 80 fillt. e célra felhasználni úgy, hogy ez utóbbit kamat nélkül visszafizetni kötelesek.

Az egyházmegyei közgyűlés tudatával bir annak, hogy az érköbölkuti egyház 3-ik iskolát a f. évben létesíteni tartozik. Tudatával bir annak is, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel és megterheltetéssel tudta rendbe hozni egyházi épületeit, s mivel az e tárgyban hozott határozathoz úgy az egyháztanács, mint az egyházközségi közgyűlés névszerinti szavazás mellett egyhangulag hozzájárult, az egyházmegye közgyűlése a hozott határozatot jóváhagyja s megengedi, hogy a magtár-alapban levő 926 K. 02 fill. visszafizetés kötelezettsége nélkül, az egyházfentartási alapban levő 1248 K. 80 fill. a 3-ik iskola felállítási költségére fordíttassék úgy azonban, hogy az egyházközség az egyházfentartási alapnak az 1248 K. 80 f.-ről kötvényt tartozik adni és ezen összeget 15 év alatt kamatmentesen visszafizetni köteles.

29. sz. Esperes előterjeszti, miszerint az 1909 évi Május 4-én tartott közgyűlésünk 44 sz. rendelkezéséhez

képest, a csokalyi ref. egyház adócsökkentési segély kérvényéhez szükségelt összes munkálatok elkészítésével Szentkirályi Károly kölyi lelkészt bizta meg, ki is a megbízatást elfogadva, feladatát dicséretes buzgalommal és szakértelemmel végezte, a munkálatot a záros határidőre a konventhez felterjesztette, minek következtében a csokalyi egyház már az év folyamán részesül az adócsökkentési segélyben: kéri esperes közgyűlést, hogy ezen nagyfontosságú és kétségtelenül igen terhes munka végzéséért nevezett lelkész részére a csokalyi egyházat némi tisztelet díj fizetésére utasítsa.

Közgyűlés esperes urnak indítványát egyhangulag magáévá teszi s kötelezőleg utasítja a csokalyi ref. egyház presbytériumát, miszerint Szentkirályi Károly lelkész urnak, az egyház érdekében teljesített, nagyhorderejű s évek soraira jótékonyan kiható munkájának némi jutalmazásául, a már kiutalt adócsökkentési segélyből 100 az az egyszáz korona tisztelet díjat mielőbb fizessen ki.

30. sz. Az apátkereszturi ref. egyháztanács jelenti, hogy iskola-építési célra az apátkereszturi 157 számú betétben 51 hrsz. alatt fekvő beltelket 800 K.-ért Stubenberg József gróf, székelyhidi lakostól megvette, — kéri az adás-vevési szerződés megerősítését.

Az egyházmegyei közgyűlés tudatával bir annak, hogy a régi tanítói telek az ujonnan építendő iskola építésére teljesen alkalmatlan és a mennyiben a birtok-vételhez ugy az egyháztanács, mint az egyházközségi közgyűlés névszerinti szavazás mellett egyhangulag hozzájárult, — a beterjesztett adás-vevési szerződést helybenhagyja és megerősíti s azt végleges megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

31. sz. A micskei ref. egyháztanács beterjeszti az 1904 évi E. T. III. t.-cz. 13 §-a szerinti adózás alapján készpénzre átváltoztatott lelkészi és tanítói díjleveleket s kéri azoknak megerősítését.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket, a melyek az eddigi termény fizetés és szolgálmányok értékét meghatározott készpénz összegben tüntetik fel és állapítják meg mint fix fizetést és jövedelem csonkítást egyáltalában nem tartalmaznak: megerősíti s végleges megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

32. sz. Az éradonyi ref. egyháztanács beterjeszti az 1904 évi E. T. III. t.-cz. 13 §-a szerinti adózás alapján készpénzfizetésre átváltoztatott lelkészi és tanítói díjleveleket s kéri azoknak megerősítését.

Közgyűlés a beterjesztett díjleveleket, — mivel sem presbyteri határozat, sem össze hasonlító táblázat nincs csatolva — mint felsze-reletlent a hiányok pótlása végett vissza teszi egyháztanácshoz.

Tárgyalás alá vétetnek a Tiszántuli Egyházkerületi Közgyűléshez **népiskolai tökesegélyért** folyamodó egyházak kérvényei, a mint következnek :

33. sz. Az **ér-semjéni** egyház régi leányiskolájának újra-építése céljára 7232 kor. népiskolai tökesegélyt kér.

A kérvény az előirt mellékletekkel szabályszerűen fel van szerelve ; a csatolt tervrajz és költségvetés 1909 Május 4-én 53 jkvi sz. végzéssel már jóváhagyatott ; közgyűlésünk a sok építkezéssel, adósággal megterhelt egyházat, a mely a régebbi nagybirtokok elidegenítése után már jóformán csak szegény zselléremberekét számlál hivei közé, a maga részéről 5000 kor. segélyre ajánlja és kérvényét, mint már a mult 1909-ik évben is tevő, újólág a legmelegebb ajánlással, pártolólág terjeszti fel.

34. sz. Az **érköbölkuti** egyház harmadik iskola építésére 5000 korona népiskolai tökesegélyt kér.

A kérvény az előirt mellékletekkel szabályszerűen fel van szerelve ; közgyűlésünk a csatolt tervrajzot és költségvetést jóváhagyja és meg-

erősíti ; a néhány év alatt rendkívül sok építkezést teljesített és ennek következtében tetemes póttadóval évek hosszú során tulterhelt egyházat, a mely iskola ügyét tulbuzgósággal s erejét meghaladó áldozatokkal továbbfejleszteni óhajtja, a maga részéről 3000 korona segélyre ajánlja és kérvényét a legmelegebb ajánlással, pártolólag terjeszti fel.

35. sz. A kétzi egyház régi iskolájának ujjaépítése czéljára 12,000 korona népiskolai tőkesegélyt kér.

Minthogy a kérvény az előirt mellékletekkel szabályszerűen fel van szerelve, közgyűlésünk a csatolt tervrajzot és költségvetést pótlólag (lásd 1909 Május 4-én 54 jkvi sz. végzést) ujonnan jóváhagyja és megerősíti ; a csekély népességű, közismert szegénységű, építkezési adóságokkal terhelt egyházat, a mely a román nemzetiség között nemzeti missziót teljesít és a melynek iskolája már—már bezáratás küszöbén áll, a maga részéről ezuttal 2000 kor. segélyre ajánlja és pedig azon okból, mert az egyház a konventtől nagy összegű egyszersmindenkori segélyt nyert s konventi tőkesegély ügye is tárgyalás alatt van ; kérvényét, mint már a mult 1909-ik évben is tevő, ujólag a legmelegebb ajánlással, pártolólag terjeszti fel.

36. sz. A vedresábrányi ref. egyháztanács az egyházmegyének 1909 évi okt. hó 7-én 56 sz. alatt hozott határozatából kifolyólag bemutatja torony — templom — karzat — építési és a lelkészlak átalakítására vonatkozó tervrajzot és költségvetést, valamint a megtartott árlejtés folytán kötött építkezési szerződést, mely szerint a Veres Károly nagyszalontai építőmester tervrajza szerint ezen építkezést Magori Ferencz s tsa nagyszalontai lakosok 5963 Kor. 65 fill.-ért vállalták fel s kéri ezeknek jóváhagyását. Minthogy azonban az árlejtés útján nyert vállalati összegben a vályog, mész, homok, föld s ezek fuvarjai, valamint a lelkészi lakhoz szükségelt cserép benn nem foglaltatik s ezeket az egyháznak kell beszerezni s az

egyház építési alapjai errenézve fedezetet nem nyújtanak, kérik az egyházmegyét, hogy ezek beszerzésére 2000 K. kölcsön felvételét engedélyezze.

Az egyházmegyei közgyűlés, amennyiben úgy az építkezést, mint a bemutatott költségvetést tervrajzot s az építkezési szerződést s a 2000 kor. kölcsön-felvételre vonatkozó határozatot úgy az egyháztanács, mint az egyházközségi közgyűlés névszerinti szavazás mellett egyhangulag elfogadta: — helybenhagyja és megerősíti, 2000 Kor. kölcsön felvételét engedélyezi, az árlejtés folytán kötött építkezési szerződést azon módosítással hagyja jóvá, hogy az 5963 Kor. 65 fill. vállalati összegből 5⁰/₁₀ az építés átvételéig visszatartatik s a fizetés a következő sorrendben történjék: a megkezdésnél 500 kor. 3 és 1/2 m. falrakásnál 500 korona, kőműves munka felénél és a karzat félig való elkészítésekor ismét 500 Kor. a fal és a karzat teljes elkészítésekor 1000 Kor., a fenmaradt összeg pedig az építkezés teljes befejezésekor fizetessék ki.

37. sz. A tóti-i egyháztanács jelenti, hogy második iskolát és tanítói lakást épített. Ezen célból engedélyt kér arra, hogy a debreczeni főiskolától 6000 kor. kölcsönt felvehessen; kéri továbbá az egyházmegyei közgyűlést, hogy részére segílyt eszközöljön ki az iskola építés céljára.

Közgyűlésünk nem akarván a teljességgel felszeretlen kérvény visszautasítása által a Tótiban oly annyira szükséges második iskola létesítését még egy évvel elodázni, felhívja a tóti-i egyházat, hogy a szabályszerűen elkészítendő tervrajzot és költségvetést, ugyszintén a főiskola kölcsön ügyét tárgyalassa le kellőképen az egyházközségi közgyűlés által s mindezeket sürgösen terjeszszefel Esperes Urhoz. Közgyűlésünk felkéri és meghatalmazza Esperes Urat, hogy a tervrajzot és költségvetést az egyházmegyei közgyűlés nevében erősítse meg, ugy-

szintén adja meg az engedélyt a kérendő főiskolai kölcsön felvételéhez. Utasítatik a tóti-i egyház, hogy iskola-építése céljára folyamodjék egyházi és állami segélyekért s ezek iránt kellő időben az előirt formák szerint tegye meg a szükséges lépéseket.

38. sz. A hegyközszentimrei ref. egyháztanács beterjeszti a leányiskola újraépítése és a fiu-iskola renoválása felett hozott egyházközségi közgyűlési határozatot.

Az egyházmegyei közgyűlés ösmerve a szentimrei egyház állapotát, az egyházközség szegénységét és szorult anyagi viszonyát, — esperes — és dr. Babós János tanácsbíró urakat a helyszinre kiküldi azon kéréssel, hogy a szentimre egyházközséggel ez ügyben tárgyaljanak.

39. sz. Tárgyaltatott az álmosdi ref. egyháztanács az iránti kérelme, hogy közgyűlésünk a Főtiszteletű és Méltóságos egyházkerületi közgyűlés atyai pártfogása mellett, eszközölje ki azt, hogy egyházunk, mely az 1909 Áprilisi konventi ülés 310 sz. határozatával évi 300 kor. tőkesegély járulékra, vagyis 6000 korona tőke segélyre lett az 1908—1912-ig készített segélyezési programba II-od sorban felvéve, a II sorból az I sorba helyeztessék át és az áthelyezés megadása esetén a megfelelő kölcsönnek a Magyar Földhitelintézettől leendő felvétele engedélyeztessék.

Közgyűlésünk ismerve az álmosdi ref. egyház zilált anyagi helyzetét, méltányolva azon nagy áldozatokat, melyeket az utóbbi pár évben temploma, tornya s lelkeszi lakásnak renoválására hozott, a melyekből származott nagy adóságok még ma is elhordozhatatlan súlylal nehezdednek az egyházra, nem hagyván figyelmen kívül azt sem hogy a legközelebbi jövőben iskoláinak renoválása, illetve új iskola építéséből ismét újabb terhek nehezdednek az egyház tagokra ; készséggel tesz eleget az álmosdi ref. egyház tanács óhajának és kérelmét a Főtiszteletű és Méltóságos egyházkerületi közgyűlés atyai pártfogásába a legmelegebben ajánlja.

40. sz. Az érkesertői egyház bemutatja a Gábor Bálint féle, iskolai czélokra hagyományozott 800 kor.-ról szóló alapító levelet, — kéri annak megerősítését.

A 3 példányban bemutatott s az alaki kívánalmaknak megfelelő alapító levelet az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja és fokozatos megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

41. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésével: Fényes Endre egyh. m. gondnok, Dr. Babós János, Magyary Miklós világi tanácsbírák, Lengyel Pál kiskereki-i, Szabó Zoltán székelyhidi lelkészek és Fazekas Imre egyhm. főjegyző megbizatnak.

A 3—11. 13—18. 22. 24. 29. 31. 32. 39 és 41 számokat jegyezte: Fazekas Imre egyh. főjegyző.

A 26. 28. 30. 36. és 38 számokat jegyezte: Kovács András világi főjegyző.

Az 1. 2. 12. 19—21. 23. 25. 33—35 és 37 számokat jegyezte: Balogh Ferencz egyh. aljegyző.

A 27 és 40 számokat jegyezte: Végh István világi aljegyző.

Hitelesítettett :

Székelyhidon, 1910 jun. 15.

Fényes Endre,
egyházmegyei gondnok.

Fazekas Imre,
egyházmegyei főjegyző.

Szabó Zoltán,
ref. lelkész.

Közigazgatási bírósági ügyek.

1. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Székelyhidon az érmelléki ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1910 évi április 21-én tartott ülésében.

Jelen voltak :

Fényes Endre egyházmegyei gondnok mint elnök, Marjay Péter esperes, Vecsey Sándor, Szathmári Sándor, Bányai László, Fazekas Imre, Végh József egyházi, Fráter Zoltán, Dobozy Kálmán, Magyary Miklós és Babós János világi tanácsbírák. Előadó és jegyzőkönyvvezető Dobozy Kálmán világi tanácsbíró.

Fényes Endre egyházmegyei gondnok az ülést megnyitja és tudomására hozza a bíróságnak hogy a birói eljárás tárgya Ráthonyi Sándor éradonyi lakos részéről az éradonyi egyháztanács által kivetett egyházi adó ellen beterjesztett fellebbezése lesz.

Megállapítja elnök, hogy a bíróság határozatképes s birói érdekeltség esete nem forog fent, valamint hogy az érdekelt egyháztanács képviselőjében Laczák Dezső lelkész megjelent.

Ezután elnök a tárgyalást megnyitván, felhívja előadót az ügy ismertetésére.

Előadó az ügyet következőkben ismerteti : az éradonyi egyházi adókivető bizottság az 1909 évre az egyházi adót fizetők közzé felvette Ráthonyi Sándor éradonyi lakost. Ráthonyi ez ellen az egyháztanácshoz

folyamodott és kérte adójának leírását azon okból, mivel ő csak az 1909 év április havában nősült, s így az 1909 évre egyházi adóval nem róható meg. Az egyháztanács a f. évi január 19-én 8 szám alatt hozott határozatával elutasította a kérelmet, s elutasítását azzal indokolta, hogy az adóösszeiró küldöttség Ráthonyit már nős állapotba találta, Ráthonyi az egyháztanács ezen határozatát a fent már ismertetett indokolással megfellebbezte.

Elnök felhívására a jelenlevő éradonyi lelkész előadja, hogy fellebbező kiszolgált katona s 25 éves életkoru.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság meghozta egyhangulag zárt ülésben a következő:

I t é l e t e t:

Az egyházmegyei bíróság a fellebbezést elutasítja s Ráthonyi Sándor éradonyi lakosnak az 1909 évre egyházi adó alá felvételét helybenhagyja.

I n d o k o k:

Az egyházi adóról szóló III.t.-cz. 10 §. szerint rendes egyházi adót tartozik fizetni minden egyáztag azon egyházközségben, amelynek területén rendes állandó lakhelye van, ha a törvény 8-ik §-a szerint 20-ik életévét betöltötte, a nőtlen állapot azonban senkit az egyházi adó fizetés alól fel nem ment. Nincs tehát semmi jogalapja a felebbező azon állításának hogy ő az egyházi adófizetők összeírása alkalmával nőtlen lévén, adóval nem róható meg.

El kellett tehát utasítani az alaptalan fellebbezést nem az egyháztanácsi határozatban felhozott azon indok alapján, hogy fellebbező az összeíráskor már nős volt, mert az adófizetési kötelezettséget nem a nős állapot határozza meg, hanem azért mert a lelkész kijelentése szerint fellebbező az összeíráskor már 20 éves elmúlt, s így a III. t.-cz 10. §-a szerint egyházi adót fizetni köteles.

A fellebbezés elutasításával kapcsolatban

a kifogásolt adófizető összeírási tételt is helyben kellett hagyni.

Ezen ítéletet az egyházmegyei bíróság az éradonyi ref. egyháztanácsal és Ráthonyi Sándor éradonyi lakos egyházzal közölni rendeli azzal, hogy ítélet ellen az E. T. III. t.-cz. 19 §-a értelmében fellebbezésnek helye nincs.

Dobozy Kálmán,
v. tanácsbíró.

Fényes Endre,
egyh. m. gondnok mint elnök.

2. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon az érmelléki ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1910 évi április 21-én tartott ülésében :

Jelen voltak :

Fényes Endre egyházmegyei gondnok mint elnök :
Marjay Péter esperes, Vecsei Sándor, Szathmári Sándor, Bányai László, Végh József egyházi, Fráter Zoltán, Dobozy Kálmán, Magyary Miklós és Babós János világi tanácsbírók. Előadó Dobozy Kálmán világi tanácsbíró.

Fényes Endre egyházmegyei gondnok tudomására hozza a bíróságnak, hogy a birói eljárás tárgya a Komoróczy Ferencz érkeserüi lakos ref. egyházzal részéről az érkeserüi egyháztanács által reá kivetett egyházi adó ellen beadott fellebbezése lesz.

Megállapítja elnök, hogy a bíróság határozatképes s birói érdekeltség esete nem forog fent valamint hogy a szabályszerűen megidézett érdekeltek közül az érkeserüi egyház képviselőjében jelen van Fazekas Imre lelkész, Komoróczy Ferencz fellebbező nem jelent meg.

Ezután elnök a tárgyalást megnyitván felhívja előadót az ügy ismertetésére.

Előadó az ügyet következőkben ismerteti :

Komoróczy Ferencz érkeserüi ref. egyháztág sérelmesnek találván egyházi adójának megállapítását, annak 50%-kal való leszállítása végett az érkeserüi ref. egyháztanácshoz folyamodott, kérvényében azt hozván okul, hogy neje r. cath. vallásu s mert őt a debreczeni ref. egyház is, mint ottani birtokost rendszerint megterheli egyházi adóval.

Az érkeserüi egyháztanács e kérelmet 1909 évi december 29-én 2-ik sz. a. hozott határozatával elutasította mivel a székelyhidi kir. járásbiróság 4463/904 számú átadó végzése szerint fellebbező birtokának csak $\frac{1}{4}$ -ed része van r. kat. vallásu felesége nevében az egyházi adókivetés ezen telekkönyvi állapotot vette alapul s a kivetett adó nemcsak hogy felül nem haladja az egyházi törvény III. t.-cz. 13 §-ában megállapított fokozatot, hanem kérvényező javára 99 fillérnyi kedvezményt tüntet ki.

Komoróczy ezen határozatot most már azon indokolással fellebbezte meg, hogy a vegyes házások egyházi adójának kivetésénél a közös birtoknak nem a telekkönyvi állapot szerinti hanem a tényleges és logica szerinti fél része után lehet mindkét egyháznál a helyes adó kiszabás.

A bíróság az érdekeltek meghalgtását szükségesnek nem tartja.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság zárt ülésben egyhangulag a következő módon

i t é l t :

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság Komoróczy Ferencz fellebbezését elutasítja, azon kérését hogy a közös birtokláshoz képest úgy a százalékos, mint a családi egyházi adót csak fél részben tartozik fizetni, nem teljesíti, s az érkeserüi ref. egyház 1909 évi adókivetésének kifogásolt tételeit helyben hagyja.

I n d o k o k :

Az érkeserüi ref. egyház az egyházi adó kivetésénél Komoróczy Ferencz egyháztág irányában szigoruan a III. t.-cz. rendelkezéseinek

figyelembe vételével járt el, ő egyáltalán semmi jogsérelmet nem szenvedett, miért is az alaptalan fellebbezést elutasítani s a kifogásolt adókivetést jóváhagyni kellett.

Erről az egyházmegyei közigazgatási bíróság az érkeserüi ref. egyháztanácsot fellebbező Komoróczy Ferencz érkeserüi lakos ref. egyháztagot azzal értesíti hogy ezen ítélet ellen az E. T. III. t.-cz. 19 §-a értelmében fellebbezésnek helye nincs.

Dobozy Kálmán,
v. tanácsbíró.

Fényes Endre,
egyh. m. gondnok mint elnök.

3. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon az érmelléki ref egyházmegye közigazgatási bíróságának 1910 évi április hó 21-én tartott ülésében :

Jelen voltak :

Fényes Endre egyházmegyei gondnok, mint elnök, Marjay Péter esperes, Vecsey Sándor, Szathmári Sándor, Bányai László, Fazekas Imre, Végh József egyházi, Fráter Zoltán, Dobozy Kálmán, Magyar Miklós és Babós János világi tanácsbírák. Előadó Dobozy Kálmán világi tanácsbíró.

Elnök tudomására hozza a bíróságnak, hogy a bírói eljárás tárgya a Nagy Imre szalacsi ref. lelkész részéről a szalacsi ref. egyháztanácsnak a lelkészi fizetés hátralék behajtása tárgyában hozott határozata ellen beadott fellebbezés lesz.

Megállapítja elnök, hogy a bíróság határozatképes s bírói érdekelttség esete nem forog fent, valamint hogy a szabályszerűen megidézett felek megjelentek és pedig megjelent Nagy Imre lelkész, az egyháztanács képviselője.

letében pedig Szabó János gondnok, Albert Imre és Szabó András szalacsi ref. egyháztagnok.

Ezután elnök a tárgyalást megnyitván, felhívja előadót az ügy ismertetésére.

Előadó az ügyet következőkben ismerteti:

Nagy Imre lelkész a végett folyamodott az egyháztanácshoz, hogy az 1908 év végéig kivetett s hátralékban maradt gabona járandóságának értékét 438 k. 94 fillért az egyháztanács pénztárából részére utalványozza ki. Az egyháztanács az 1909 évi december 30-án 5 sz. a. hozott határozatával e kérést minden indokolás nélkül elutasította. Ezen határozatot folyamodó lelkész megfellebbezte.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság az érdekeltek meghallgatása után zárt ülésben egyhangulag a következő módon

I t é l t:

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság a fellebbezésnek részben való elutasításával a szalacsi ref. egyháztanács 1909 évi december 30-án 5 sz. a. hozott határozatát jóváhagyja, s a hátralékos lelkészi gabonajárandóság értékének az egyháztanács pénztárából való kiutalását nem rendeli el, fellebbező azon kérelmével azonban, hogy a járandóságából kint levő hátralék behajtsassék, helyt ad, s felelősség terhe alatt kötelezi az egyháztanácsot, hogy az egyházi törvények I. t.-cz 14 §-ának g. pontjában körülírott kötelezettségének haladéktalanul tegyen eleget, a járandóság hátralékot a lelkésztől átveendő hátraléki kimutatás alapján teljes erélylyel esetleg a közigazgatási hatóság segélyének kikérése mellett hajtsa be, jogosultnak számolja át, s ennek megtörténtét az egyházmegye esperesének a f. évi junius hó végéig jelentse be.

I n d o k o k:

Helyesen határozott az egyháztanács, midőn a lelkész 1908 évi gabona járandóságából még be nem folyt rész értékét az egyházközség pénz-

tárából nem utalta ki, mert erre a pénztár nem rendelkezett fedezettel, miért is a lelkész fellebbezésének ide vonatkozó részét el kellett utasítani.

Kötelessége lett volna azonban az egyháztanácsnak a fentidézett törvényszakasznak megfelelően a lelkész gabona járandóságának teljes és hiánytalan behajtásáról gondoskodni, s midőn e tekintetben semmi intézkedést nem tett kötelesség mulasztást követett el. Figyelmeztetni kellett tehát az egyháztanácsot a törvény idevágó intézkedésére, s utasítani, hogy a hátralékot záros határidő alatt hajtsa vagy hajtassa be, mert a gabona járandóság a lelkész illetményeinek az 1908 évben tekintélyes részét tette, annak pontos behajtását követelni a lelkésznek joga van, s a behajtásról gondoskodni az egyháztanácsnak oly szigorú kötelessége, melynek elmulasztása, vagy csak hanyag teljesítése által is fegyelmi vétséget követ el.

Ezen szóval azonnal kihirdetett s felek részéről belenyugvással fogadott ítéletet az egyházmegyei közigazgatási bíróság alkalmazkodás végett a szalacsi ref. egyháztanácsnak, a végrehajtás ellenőrzése céljából pedig Marjay Péter esperes urnak kiadja.

Dobozy Kálmán,
v. tanácsbíró.

Fényes Endre,
egyh. m. gondnok mint elnök.

4. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon az érmelléki ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1910 évi Ápril hó 21-én tartott ülésében.

Jelen voltak :

Fényes Endre egyházmegyei gondnok, mint elnök, Marjay Péter esperes, Vecsey Sándor, Szatmári Sándor, Bányay László, Fazekas Imre, Végh József egyházi Fráter Zoltán, Dobozy Kálmán, Magyary Miklós, Babós János világi tanácsbírák. Előadó: Dobozy Kálmán v. tanácsbíró.

Elnök tudomására hozza bíróságnak, hogy a bírósági eljárás tárgya Nagy Imre szalacsi ref. lelkésznek azon fellebbezése lesz, melyben a szalacsi egyháztanácsnak az 1909 évi gondnoki számadás megvizsgálása alkalmával hozott azon határozatát kéri megváltoztatni, a mely a lelkészi failletmény fuvardijjára vonatkozik. Megállapítja hogy a bíróság tagjai határozatképes számban vannak jelen, birói érdekeltség esete nem forog fent, valamint hogy Nagy Imre fellebbező megjelent a szalacsi egyháztanácsot pedig Szabó András, Albert Imre és Szabó János képviselik.

Ezek után a tárgyalást megnyitván, felhivja előadót az ügy állás ismertetésére.

Előadó az ügyet következőkben ismerteti:

A szalacsi ref. egyháztanács az 1909 évi gondnoki számadás felülvizsgálása alkalmával az 1910 évi február 10-én 5. szám alatt azon határozatot hozta, hogy a számadást minden tételében helyben hagyja, csupán a lelkész részére járó 12 öl tüzifa beszállítási díjját — ölenkén 8 kor.-jával — 96 koronát kifogásolja, kimondja, hogy az összeget a gondnok helytelenül fizette ki, s a gondnokot az összegnek a lelkésztől való behajtása után fogja felmenteni. Lelkész e határozatot megfellebbezte, mivel az egyházközség az ő failletményét a bemutatott díjlevél szerint természetben tartozik kiszolgáltatni.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság a csatolt ügyiratok átvizsgálása s az érdekelt felek meghallgatása után zárt ülésben a következő módon

i t é l t:

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság a fellebbezésnek helyt ad, a lelkész tűzifa illetményének beszállításából kifolyólag felmerült 96 korona szállítási költség kifizetését helyesnek mondja, ehhez képest a szalacsi ref. egyháztanács 5/910 számú határozatainak nem fellebbezett részét érintetlenül hagyja, fellebbezett részét megváltoztatja, Szabó János gondnoknak a felmentvényt a kifogások tételre nézve is, a szokott óvások fönttartása mellett megadja, s az egyháztanács azon rendelkezésének végrehajtásától, hogy a 96 kor. szállítási költséget a lelkésztől hajtja be, ezennel eltiltja.

I n d o k o k:

Fellebbező lelkész a tiszántuli egyházkerület 550/909 sz. végzésével megerősített díjlevél felmutatásával minden kétséget kizárólag be igazolta, hogy failletményét az egyházközség természetben szolgáltatja ki, az egyháztanács kihallgatott tagjai pedig beismerték, hogy ősrégi gyakorlat szerint is a lelkész failletményét az egyházközség állandóan beszállította a lelkészi lakhoz, s a szállítás költségeit vagy terheit mindig az egyházközség viselte.

Természetben való kiszolgáltatás értelmezése tekintetében, tehát csupán az 1909 évben tért el az egyháztanács felfogása a lelkésztől és a régi gyakorlattól s bár a szállítási költség kifizetésének helytelen voltát az egyháztanács indokolni még csak meg sem kísérli határozatában, még is egyszerűen törli e tételt s a lelkészen követeli a szállítási díjját, holott azt sem tudja, hogy feltéve de meg nem engedve az esetet, hogy csakugyan a lelkész lett volna köteles beszállíttatni failletményét, vajjon nem

tudta volna ő a szállítást olcsóbban végrehajtani mint a gondnok.

Valamely illetménynek természetben való kiszolgáltatása alatt nem az értendő, hogy azt az egyházközség megveszi, hanem az, hogy a jogosultnak a természetben való járandóságot — ez esetben 12 öl tüzifát — lakásához, a lelkési lakáshoz beszállítja s ott rendelkezésére bocsátja.

Ez volt az egyházközségnek kötelessége a múltban, ezen kötelességét teljesítette is az egyháztanács a múlt 1909 évig minden észrevétel és megjegyzés nélkül és ezt kell teljesíteni a jövőben is, mindaddig, míg a díjlevél vonatkozó tétele jogerősen megváltoztatva nem lesz.

Mindezek alapján a szalacsi egyháztanács 5/910 sz. határozatának a lelkési failletmény beszállítási költségeire vonatkozó s minden törvényes alapot nélkülöző részét meg kellett a fentiek szerint változtatni, s az azzal kapcsolatos intézkedéseket elrendelni.

A szóval azonnal kihirdetett s felek által belenyugvással fogadott ítéletet az egyházmegyei közigazgatási bíróság alkalmazkodás végett a szalacsi ref. egyháztanácsnak kiadja.

Dobozy Kálmán,
v. tanácsbíró.

Fényes Endre,
egyhm. gondnok, mint elnök

5. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Székelyhidon 1910 évi Április hó 21-ik napján az Érmelléki Reform. Egyházmegye közigazgatási bíróságának rendes ülésében.

Jelen voltak :

Fényes Endre egyházmegyei gondnok, mint elnök,

Végh József, Fazekas Imre, Vecsey Sándor, Bányay László egyházi, Dr. Babós János, Fráter Zoltán és Dobozy Kálmán világi tanácsbírók és Magyary Miklós világi tanácsbíró, mint előadó.

Fényes Endre egyházmegyei gondnok, mint elnök előterjeszti Nagy Imre szalacsi reform. lelkésznek beadott kérvényét mellékleteivel együtt.

V é g z é s :

A beadott kérvény, illetve fellebbezés ismertetése a mellékletek felolvasása, valamint a mindkét részről megjelent felek meghallgatása után a bíróság a szalacsi reform. egyháztanácsnak 1910 évi február hó 10 napján 13 szám alatt hozott határozatát feloldja és Nagy Imre szalacsi lelkészt utasítja, hogy kérdéses számadását a mai naptól számított 15 nap alatt az összehívandó egyháztanács elé terjessze, az egyháztanács pedig megjelent képviselők útján oda utasíttatik, hogy a lelkész által beterjesztett számadást szinte 15 napi határidőn belül nemcsak elfogadni kötelességének ismerje, de azt hatáskörén belül vizsgálja felül és a számadás felett hozzon érdemleges határozatot avagy netaláni észrevételeiket, avagy kifogásaikat az esperes urhoz jelentés mellett terjesszék be.

Ezen végzés a jelen volt felek előtt nyomban kihirdettetvén, általuk tudomásul vétetett.

Magyary Miklós,
egyh. m. tanácsbíró.

Fényes Endre,
egyh. m. gondnok mint elnök.

Melléklet a 20/a számhoz.

Kimutatás

az 1910-ik évben végzett dékáni iskola
látogatásról.

I. Nagy-Létai kör.

Sorszám	Egyház neve	Iskola jellege	Látogatás ideje	Tanító neve	Iskola kötelesek száma			Iskolába járók száma		
					fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt
1	Bagamér	III-VI. o. fiu	1910 febr. 1	Rátz Béla	81	—	—	69	—	—
2	"	I-II. o. leány	"	Kis Gyula	—	84	—	—	77	—
3	"	I-II. o. fiu	"	Kocsis Ferencz	66	—	—	55	—	—
4	"	III-VI o leány	"	Molnár Antal	—	75	306	—	70	271
5	Uj-Léta	I-VI o fiu	febr. 2	Szabó Imre	78	—	—	67	—	—
6	"	I-VI o leán	"	Szendrei Szabó Mária	—	63	141	—	60	127
7	Kakad	I-VI o vegy.	febr. 4	Wallner Ferencz	35	35	70	30	31	61
8	Álmosd	I-V o fiu	febr. 5	Somogyi Gábor	90	—	—	75	—	—
9	"	I-V o leány	"	Király Piroska	—	66	156	—	61	136
10	Nagy-Léta	I-II o fiu	febr. 9	Balogh József	69	—	—	67	—	—
11	"	III-VI o fiu	"	Szilágyi Lajos	96	—	—	92	—	—
12	"	I-II o leány	"	Soós József	—	60	—	—	60	—
13	"	III-V o leány	"	Fiók Albert	—	80	305	—	75	294
Összesen :					515	463	978	455	434	889

Látogatás ideje : 1910 febr. 1. 2. 4. 5 és 9 napjain.

Nagy Létai kör.

Az iskolai év kezdete	Vezetettek-e naplók ?	Berendezés : felszerelés és tisztaság :	Elvannak-e látva tan-könyvekkel a növ. ?	A tanító vezérkönyvekkel ?	Elvégzetett-e a tananyag ?	A tanítás eredménye										Általános eredmény	Jegyzet
						vallás :	magy. nyelv. :	történet :	földrajz :	számtan :	term. rajz. :	természettan :	írás :	olvasás :	ének :		
IX/1	igen	jó	igen	igen	igen	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1	2	1., kitünő
"	"	"	"	"	"	3	4	—	—	3	—	—	3	3	3	3	2., jeles
"	"	"	"	"	"	3	3	—	—	2	—	—	2	2	2	2	3., jó
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4., ele- gendő
"	"	a tan- terem sötét hiá- nyos	"	"	"	4	3	3	4	4	4	4	3	4	3	4	4/5., alig elegendő
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	5., elég- telen
"	"	jó	"	"	"	4	4/5	4	4	4/5	4	4	4	4	4	4	a felsőbb osztályok gyengék
"	"	jó	"	"	"	2	3	2	2	3	2	2	2	2	2	2	
"	"	jó	"	"	"	2	3	2	3	2	2	2	1	2	3	2	
"	"	hiá- nyos	"	"	"	1	2	—	—	1	—	—	2	2	1	2	
"	"	jó	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
"	"	hiá- nyos	"	"	"	1	2	—	—	1	—	—	1	2	1	1	
"	"	jó	"	"	"	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Iskola látogatók : Könyves Tóth Sámuel ref. lelkész és Molnár Antal tanító dékánok.

II. Érmihályfalvai kör.

Sorszám	Egyház neve	Iskola jellege	Látogatás ideje	Tanító neve	Iskola kötelesek száma			Iskolába járók száma		
					fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt
1	Értarcsa	I-V o. vegy.	1910 febr. 3	Erdélyi Gyula	29	29	58	28	27	55
2	Érmihályfalva	III-VI. o. fiú	febr. 4	Ürögi Sándor	58	—	—	48	—	—
3	„	I-II. o. leány	„	Kassay Ida	—	91	—	—	80	—
4	„	I-II. o. fiú	„	Tatos Lajos	98	—	—	81	—	—
5	„	III-VI o. leány	„	Bignió Emilia	—	72	319	—	67	276
6	Piskolc	I-VI o. vegy.	febr. 7	Erdélyi Gábor	61	61	122	60	55	115
7	Gálospetri	I-VI o. vegy.	„	Jakab István	42	43	85	40	39	79
8	Ottomány	I-VI o. vegy.	febr. 8	Huszár Sándor	48	48	96	40	40	80
9	Szalacs	I-II o. fiú	„	Juhász Imre	49	—	—	43	—	—
10	„	I-V o. leány	„	Bencsik Endre	—	126	—	—	113	—
11	„	III-VI o. fiú	„	Deák Sándor	54	—	229	51	—	207
12	Éradony	I-VI o. vegy.	febr. 9	Révész József	39	39	78	34	34	68
13	Érkeserü	I-VI o. vegy.	feb. 10	Bacza Illés	70	65	135	54	54	108
14	Érsemjén	I-VI o. fiú	„	Z. Szabó József	86	—	—	81	—	—
15	„	I-VI o. leány	„	Nagy Sándor	—	79	165	—	78	159
Összesen :					634	653	1287	560	587	1147

Látogatás ideje : 1910 febr. 3. 4. 7. 8. 9 és 10 napjain.

Érmihályfalvai kör.

Az iskolai év kezdete	Vezetettek-e naplók?	Berendezés: felszerelés és tisztaság:	Elvannak-e látva tan-könyvekkel a növ.?	A tanító vezérkönyvekkel?	Elvégeztetett-e a tananyag?	A tanítás eredménye										Általános eredmény	Jegyzet	
						vallás:	magy. nyelv.:	történet:	földrajz:	számтан:	term. rajz.:	természettan:	írás:	olvasás:	ének:			
IX/1	igen	hiányos	igen	igen	igen	3	3	3	3	4	3	—	3	3	3	3	1., kitünő	
"	"	kifogás-talan	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2., jeles	
"	"	"	"	"	"	1	1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	3., jó	
"	"	"	"	"	"	3	3	—	—	3	—	—	3	3	3	3	4., elégs.	
"	"	"	"	"	"	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5., elég-telen	
"	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
"	"	"	"	"	"	3	3	—	—	3	—	—	3	3	3	3		
"	"	iskola helyiség rossz	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
"	"	kifogás-talan	"	"	"	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
"	"	"	"	"	nem	a	i	g	e	l	e	g	e	n	d	o	4/5	a tanító a kezdet nehezé- ségével küzd; különben elégt. lenne!!
"	"	"	"	"	igen	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
"	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

Iskola látog.: Molnár József ref. lelk. és Ürögi Sándor tanító dékánok.

III. Székelyhidi kör.

Sorszám	Egyház neve	Iskola jellege	Látogatás ideje	Tanító neve	Iskola kötelesek száma			Iskolába járók száma		
					fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt
1	Kiskereki	I-VI o fiu	1910 feb. 28	Hajdu József	62	—	—	62	—	—
2	„	I-VI o leány	„	Szebeni József	—	62	124	—	62	124
3	Székelyhid	III-VI. o. fiu	„	Laczkovich L.	98	—	—	98	—	—
4	„	I-II. o. fiu	„	Debreczeni F.	94	—	—	94	—	—
5	„	III-VI o leány	márc. 1	Szilágyi Árpád	—	76	—	—	76	—
6	„	I-II o leány	„	Szilágyi Endre	—	70	338	—	70	338
7	Szentjobb	I-V. o vegy.	márc. 2	Tollas István	54	—	54	27	27	54
8	Hkszentmiklós	I-V. o vegy.	„	Varga Mihály	64	64	128	64	64	128
9	Érköbölkut	I-V. o. fiu	márc. 3	Erdei József	103	—	—	103	—	—
10	„	I-V. o leány	„	Kovács Zoltán	—	91	194	—	91	194
11	Érolaszi	I-VI o vegy.	„	?	54	53	107	54	53	107
12	Asszonyvásár	I-VI o fiu	„	Csóka Lajos	60	—	—	60	—	—
13	„	I-VI o leány	„	Erdei István	—	55	115	—	55	115
14	Bogyoszló	I-VI o vegy	márc. 4	Kurucz Imre	63	63	126	63	63	126
15	Albis	I-IV. o. fiu	márc. 5	Milotai Lajos	63	—	—	63	—	—
16	„	I-VI o leány	márc. 4	Jakó Berta	—	64	127	—	64	127
Összesen :					715	598	1313	688	625	1313

Látogatás ideje : 1910 febr. 28. márcz. 1. 2. 3. 4. 5. napjai.

Székelyhidi kör.

Az iskolai év kezdete	Vezetettek-e naplók ?	Berendezés : felszerelés és tisztaság :	Elvannak-e látva tan-könyvekkel a növ. ?	A tanító vezérkönyvekkel ?	Elvégeztetett-e a tananyag ?	A tanítás eredménye										Általános eredmény	Jegyzet	
						vallás :	magy. nyelv. :	történet :	földrajz :	számтан :	term. rajz. :	természettan :	írás :	olvasás :	ének :			
IX/6	igen	hiányos	igen	nem	igen	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1., kítűnő 2., jeles 3., jó 4., elégs. 5., elégtelen
"	"	"	"	"	"	2	3	3	3	2	3	3	2	3	3	3		
IX/10	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
"	"	"	"	"	"	4	4	—	—	4	—	—	4	4	4	4		
"	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
"	"	"	"	"	"	4	4	—	—	4	—	—	4	4	4	4	járvány miatt kezdetett meg ily későn	
XI/6	"	megf.	"	"	"	3	4	3	3	4	3	3	3	3	3	3		
IX/11	"	hiányos	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	tanító változás miatt ily későn	
IX/6	"	"	"	"	"	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
XI/10	"	"	"	"	"	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
IX/6	"	"	"	"	"	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
IX/3	"	megf.	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
"	"	"	"	"	"	2	3	2	2	3	2	2	2	2	2	2		
IX/15	"	hiányos	"	"	"	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
IX/21	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
X/1	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

Iskola látogatók : Lengyel Pál ref. lelk. és Hajdu József tanító dékánok.

IV. B. Diószegi kör.

Sorszám	Egyház neve	Iskola jellege	Látogatás ideje	Tanító neve	Iskola kötelesek száma			Iskolába járók száma		
					fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt
1	B.-Diószeg	I. o. fiu	1910 feb. 10	Ungvári Károly	72	—	—	70	—	—
2	„	II. o. fiu	febr. 9	Mikecs Ferencz	69	—	—	63	—	—
3	„	III-IV. o. fiu	„	Milotai Imre	122	—	—	110	—	—
4	„	V-VI. o. fiu	„	Diószegi János	72	—	—	68	—	—
5	„	V. o. leány	„	Kiss Lajos	—	35	—	—	25	—
6	„	I-IV o leány	„	Tóth Miklós	—	96	—	—	93	—
7	„	I-IV o leány	feb. 10	Wallner Gyula	—	126	529	—	120	549
8	Kóly	I-VI o vegy.	feb 14	Varga József	72	65	137	70	61	131
9	B.-Félegyháza	I-VI o fiu	márc. 9	Dekmár Gyula	92	—	—	75	—	—
10	„	I-VI o leány	„	Papp Károly	—	70	162	—	55	130
11	Vajda	I-VI o vegy.	„	Kalas Sámuel	45	46	91	41	42	83
12	Hkszentimre	I-VI o leány	márc. 10	Karasszon J.	—	124	—	—	110	—
13	„	I-VI o fiu	„	Kiss Ferencz	70	—	194	50	—	160
14	Csokaly	I-VI o vegy.	„	Tarcsi Sándor	65	65	130	40	55	95
Összesen :					679	627	1306	587	561	1148

Látogatás ideje : 1910 febr. 9. 10. 14 és márcz. 9 és 10 napjai.

B.-Diószegi kör.

Az iskolai év kezdete	Vezetetnek-e naplók?	Berendezés: felszerelés és tisztaság:	Elvannak-e látva tan-könyvekkel a növ.?	A tanító vezérkönyvekkel?	Elvégeztetett-e a tananyag?	A tanítás eredménye										Általános eredmény	Jegyzet
						vallás:	magy. nyelv.:	történet:	földrajz:	szám-tan:	term. rajz.:	természettan:	írás:	olvasás:	ének:		
IX/1	igen	megf.	igen	igen	igen	3	—	—	—	3	—	—	3	3	3	3	1., kitünő
"	"	"	"	"	"	1	1	—	—	2	—	—	1	1	1	1	2., jeles
"	"	"	"	"	"	2	3	2	3	3	3	—	2	3	1	3	3., jó
"	"	"	"	"	"	3	4	3	3	4	2	2	2	4	4	3	4., elégs.
"	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	5., elég-telen
"	"	"	"	"	"	2	3	2	4	3	2	—	2	3	1	3	tanító a teme-téssel na-gyon elfog-lalva van, nagyon szép kézimunkát tanít Kiss Lajosné
"	"	"	"	"	"	1	4	1	1	3	1	—	1	3	1	2	
X/10	"	"	"	"	"	3	4	4	3	5	3	—	3	4	2	4	tanító válto-zás volt
IX/1	"	"	"	"	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
"	"	hiá-nyos	"	"	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
"	"	megf.	"	"	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
"	"	"	"	"	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
"	"	"	"	"	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
"	"	"	"	"	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Iskola látogatók: Veress István ref. lelkész, mint helyettes dékán; Szentkirályi Károly ref. lelkész és Kiss Lajos ref. tanító dékánok.

V. Margittai kör.

Sorszám	Egyház neve	Iskola jellege	Látogatás ideje	Tanító neve	Iskola kötelesek száma			Iskolába járók száma		
					fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt
1	Bályok	I-IV o leány	1910 febr. 7	Lázár Mariska	—	54	—	—	48	—
2	„	I-VI. o. fiu	„	Szathmáry K.	66	—	120	62	—	110
3	Széplak	I-VI o leány	„	Szöllősy Erzséb.	—	86	—	—	81	—
4	„	I-VI. o. fiu	febr. 8	Kocsis József	76	—	162	72	—	153
5	F.-Ábrány	I-VI o vegy.	„	Váradi József	26	26	52	24	24	48
6	Margitta	I. o. vegy. V-VI o. leány	febr. 9	Tájnel Mária	20	95	115	15	70	85
7	„	II. o. vegy. III-IV leány	„	Bod Lajos	20	88	108	15	65	80
8	„	III-VI o fiu	„	Dobó Gyula	62	—	62	58	—	58
9	M.-Petri	I-IV o vegy.	febr. 10	Gábor István	16	16	32	15	15	30
10	V.-Ábrány	I-VI o vegy.	„	Nagy József	24	24	48	23	23	46
11	Apátkeresztur	I-VI o vegy.	febr. 11	Barcsay Gyula	19	19	38	16	16	32
12	Micske	I-V. o leány	febr. 12	Füzessy Ilona	—	66	—	—	59	—
13	„	I-V. o fiu	„	Füzessy Endre	96	—	162	80	—	139
14	Poklostelek	I-VI o vegy	„	vallás tan. Kiss S. ref. lelk.	34	34	68	33	33	66
15	Kéztz	I-VI o vegy.	márc. 21	Fábián János	30	30	60	30	30	60
16	Tóti	I-VI o vegy.	„	Molnár Gábor	91	91	182	80	80	160
Összesen:					580	629	1209	523	544	1067

Látogatás ideje: 1910 febr. 7. 8. 9. 10. 11. 12 és márcz. 21 napjain.

Margittai kör.

Az iskolai év kezdete	Vezetetnek-e naplók ?	Berendezés: felszerelés és tisztaság:	Elvannak-e látva tan-könyvekkel a növ. ?	A tanító vezérkönyvekkel ?	Elvégeztetett-e a tananyag ?	A tanítás eredménye										Általános eredmény	Jegyzet
						vallás:	magy. nyelv.:	történet:	földrajz:	szám-tan:	term. rajz.:	természettan:	írás:	olvasás:	ének:		
IX/1	igen	hiányos	igen	igen	igen	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1., kitünő
"	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2., jeles
"	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3., jó
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4., elégs.
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	5., elégtelen
IX/15	"	megf.	"	"	"	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Iskola állami
IX/1	"	hiányos	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	—	2	2	2	2	
"	"	"	"	"	"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
"	"	"	"	"	"	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
XI/15	"	megf.	"	"	"	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Iskola állami
IX/1	"	hiányos	"	"	"	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
"	"	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
IX/15	"	megf.	"	"	"	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Állami iskola
"	"	hiányos	"	"	"	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
"	"	"	"	"	"	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Iskola látog.: Kiss Sándor ref. lelk. és Szathmári Károly tanító dék.

Összegezés :

Sorszám	Iskolák száma	Iskola kötelesek száma			Iskolába járók száma			A tanítás eredménye					Jegyzet.
		fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt	kitűnő	jeles	jó	elégséges	elégtelen	
1	13	515	463	978	455	434	889	2	8	1	2	—	
2	15	634	653	1287	560	587	1147	5	4	5	—	1	
3	16	715	598	1313	688	625	1313	6	2	3	5	—	
4	14	679	627	1306	587	561	1148	2	1	4	7	—	
5	16	580	629	1209	523	544	1067	3	7	3	3	—	
Össz.	74	3123	2970	6093	2813	2751	5564	18	22	16	17	1	

1. Nagylétai kör.
2. Érmihályfalvai kör.
3. Székelyhidi kör.
4. Bihardiószegi kör.
5. Margittai kör.

Kólyon, 1910 márczius 31.

Szentkirályi Károly,
ref. lelkész. tan. biz elnök.

TÁRGYMUTATÓ.

1. sz. A gyűlés megnyitása.
2. sz. A gyűlés megalakulása.
3. sz. Esperesi jelentés.
4. sz. Elhaltakról megemlékezés.
5. sz. Révész József éradonyi-
6. sz. Tatos Lajos érmihályfalvai-
7. sz. Kovács Zoltán érköbölkúti tanítók megerősítetnek s bekebeleztetnek.
8. sz. Silye Gyula kólyi tanító ideiglenesen megerősítettik.
9. sz. Időszaki tanács megválasztása.
10. sz. Margittai körü számvevő megválasztása.
11. sz. B.-diószegi körbe lelkész-dékán választatik.
12. *a—k* sz. Lelkészi egyesület jegyzőkönyvében foglalt indítványok elfogadtatnak.
12. *l* sz. Veress István diószegi lelkész theologiai doktori czímmel lett kitüntetése örvendetes tudomásul vétetik vétetik.
13. sz. Lelkészi gyámintézet számadása.
14. sz. Országos lelkészi nyugdíjintézet számadása.
15. sz. Közalapi számadás.
16. sz. Közalapi hátrányok ügye.
17. sz. Nyugdíj és közalapi számadások jövőben az esperes elnöklete mellett vizsgáltassanak.
18. sz. Kólyi „Fodor“ alap számadása.
19. sz. Számvevőszék jelentése s abból folyó intézkedések.
20. *a—d* sz. Tanügyi bizottság jelentéséből folyó intézkedések.

21 sz. Tanszerek beszerzésére vonatkozó indítvány kerülethez felterjesztetik.

22 sz. Nagyvárad internátus és tanítónő képző intézett számadásai tudomásul vétetnek.

23 sz. Beregi egyházmegye indítványa elfogadtatván, kerülethez felterjesztetik.

24 sz. Énekvezérek egyesületének évi 10 korona állandó segély megállapittatik.

25 sz. Szalacsi iskolai építés.

26 sz. Ujlétai lelkész- és tanító erdőhasználati joga.

27 sz. Éradonyi egyház rendkívüli pótadó kivetése.

28 sz. Érköbölkúti egyház iskola építési ügye.

29 sz. A csokalyi egyház adócsökkentési segélykérvény s csatolmányainak elkészítéséért, kiküldött lelkésznek tiszteletdíj adására köteleztetik.

30 sz. Kereszturi adás-vételi szerződés kerületre felterjesztetik.

31 Micskei belhivatalnokok díjlevelei megerősítettnek s kerületre felterjesztettnek.

32 sz. Éradonyi belhivatalnokok díjlevelei a hiányok pótlása végett vissza tétetnek.

33—35 sz. Az érsemjéni, érköbölkúti és kéczi egyházak népiskolai tőkesegély iránti kérvényei pártolólag felterjesztetnek.

36 sz. Vedresábrányi egyház torony—templom stb. építése.

37 sz. Tóti-i egyház iskola építése.

38 sz. A hközszentimrei egyház iskola építési ügye.

39 sz. Az álmósi egyház tőkesegély iránti kérvénye pártolólag kerülethez felterjesztetik.

40 sz. Az érkeserüi egyház „Gábor Bálint alapítványáról“ szóló alapító levele, helyben hagyatik s kerületre felterjesztetik.

41 sz. A jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság választatik.

Közigazgatási bírósági ügyek.

1. sz. Ráthonyi Sándor éradonyi lakos fellebbezése egyházi adó kivetése ellen.

2. sz. Komoróczy Ferencz érkeserüi lakos fellebbezése egyházi adó kivetése ellen.

3. sz. Nagy Imre szalacsi lelkész fellebbezése, lelkészi fizetés hátrány behajtása tárgyában.

4. sz. Nagy Imre szalacsi lelkész fellebbezése, a lelkészi failletmény házhoz szállítása tárgyában.

5. sz. Nagy Imre szalacsi lelkész fellebbezése, az egyháztanács 13/1910 sz. végzése ellen.

Melléklet a 20/a számhoz.

Kiadta : **Fazekas Imre**, m. k.
egyházmegyei főjegyző.

